

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

HEMŞİRE AKADEMİSYENLERİN BİLGİ GÜVENLİĞİ
FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN VE ETKİLEYEN
FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Zeynep ASLAN

HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI

İzmir
2019

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

HEMŞİRE AKADEMİSYENLERİN BİLGİ GÜVENLİĞİ
FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN VE ETKİLEYEN
FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Zeynep ASLAN

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Nilay ÖZKÜTÜK

HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI
HEMŞİRELİK PROGRAMI

İzmir
2019

II

TEZ ONAY SAYFASI

Kurum Adı :Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Anabilim Dalı :Hemşirelikte Öğretim Anabilimdalı

Program :Hemşirelik

Tez Konusu : Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Danışman :Dr. Öğretim Üyesi Nilay Özkütük

Tezi Hazırlayan :Zeynep Aslan

Değerlendirme Kurulu Üyeleri :

Adı Soyadı :

Başkan(Danışman) : Dr. Öğr.Üyesi Nilay Özkütük

Üye / İmza :Doç. Dr. Fatma Orgun

Üye / İmza :Prof. Dr. Melek Ardahan

Üye / İmza :

Üye / İmza :

Tezin Kabul Edildiği Tarih :28.11.2019

Önsöz

Lisans eğitimimi tamamlamam ve yüksek lisans eğitimim için en büyük teşviği sağlayan abim başta olmak üzere, ailem eğitim hayatım boyunca bana hep destek oldu.

Yüksek lisans eğitimim süresince bilgilerini benimle paylaşan, her türlü iletişim araçları ile gece gündüz benimle iletişimi sürdüren değerli ve sevgili hocam Dr. Öğr. Üyesi Nilay Özkütük sayesinde sandığımdan daha rahat bir dönem oldu.

Hemşirelikte Öğretim Anabilimdalında “Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi” adlı bilimsel çalışmamı tamamladım. Bu çalışma ile günümüzde artık bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması, internetin yaygın olarak kullanılması ve buna bağlı olarak güvenlik sorunlarının ortaya çıkması nedeniyle bilgi güvenliği farkındalığı daha büyük bir öneme sahip olmuştur. Hemşire akademisyenler üzerinde daha önce hiç yapılmamış olan bu çalışma ile hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ortaya konulacak ve buna yönelik öneriler sunulabilecektir. Ayrıca bu tezin sonuçlarının hemşire akademisyenler üzerinde bilgi güvenliği farkındalıklarına yönelik yapılacak diğer çalışmalara yol göstermesi temenni edilmektedir.

Bu uzun, yoğun ve stresli yolculuğum sonucunda sizlerle paylaşacağım tez sonuçlarımın, hemşirelik eğitimi ve mesleğine katkısı olmasını diliyorum.

Zeynep ASLAN

İzmir, 28.11.2019

Özet

Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Amaç: Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlandı.

Yöntem: Ege Bölgesinde yer alan Hemşirelik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Yüksekokullarında 2018-2019 öğretim yılında görev yapan hemşire akademisyenler ile yürütüldü. Evren ve örneklemini çalışmaya katılmayı kabul eden akademisyenlerin oluşturduğu kesitsel tarama modeli kullanıldı. Veriler, “Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği” kullanılarak toplandı. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde, sayı ve yüzde dağılımı, varyans analizi, Kruskal Wallis, Mann Whitney U ve t testi kullanıldı.

Bulgular: Hemşire akademisyenlerin büyük çoğunluğunu 23-30 yaş grubunda olanlar (%39,6), kadınlar (%92,5), evliler (%64,2) ve geliri orta düzeyde olanlar (%81,3) oluşturmaktadır. Hemşire akademisyenlerin %62,7si 11-20 yıldır bilgisayar ve internet kullanmaktadır. %64,9’u bilgisayar eğitimi almış olup bu eğitimi lisans eğitimleri sırasında aldıklarını belirtmişlerdir (%31,3). Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri ile yaş, cinsiyet, medeni durum, gelir durumu ve mesleki deneyimleri arasında istatistiksel anlamda bir fark bulunmamıştır. Bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri ile bilgisayar ve internet kullanma yılları arasında anlamlı bir fark bulunmuş ve bu farkın 20 yıl üstü bilgisayar ve internet kullanma yılına sahip olanlar lehine olduğu belirlenmiştir. Bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeylerinin iyi düzeyde olduğunu düşünen akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sonuç: Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerinin “saldırı ve tehditler alt boyutu” dışında “kişisel verilerin korunması alt boyutu”nda ve ölçek toplamında ortalama değerlerinin orijinal ölçek ortalama değerlerinden daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler; Hemşire akademisyen; bilgi güvenliği; bilgi güvenliği farkındalığı.

Abstract

Determination of Information Security Awareness Levels and Affecting Factors of Nurse Academicians

Aim: It was aimed determine the information security awareness level of nursing academicians and the affecting factors.

Materials and Method: Nurse academicians working in Faculty of Nursing, Faculty of Health Sciences and School of Health in Aegean Region in 2018-2019 academic year. A cross-sectional screening model was created by academicians who accepted to participate in the study. Data were collected using the “Introductory Information - Form” and “Information Security Awareness Level Determination Scale. Number and percentage distribution, variance analysis, Kruskal walls, Mann Whitney U and t test were used for the evaluation of the research data.

Findings: The majority of the nursing academicians were in the 23-30 age group (39.6%), women (92.5%), married (64.2%), and moderate income (81.3%). 62.7% of nursing academicians have been using computers and internet for 11-20 years. 64.9% of them received computer training and stated that they received this training during their undergraduate education (31.3%). There was no statistically significant difference between nursing academicians' information security awareness levels and age, gender, marital status, income status and professional experience. A significant difference was found between the levels of information security awareness and the years of using the computer and the internet, and this difference was found to be in favor of those who had a computer and internet usage over 20 years. It was seen that academicians who think that the information levels related to information security are at a good level have higher information security awareness.

Conclusion: It was determined that the information security awareness levels of the nursing academicians were higher than the original scale mean values in the protection of personal data sub-dimension and total scale except the attack and threats sub-dimension.

Keywords; Nurse academics; information security; information security awareness

İçindekiler

Önsöz	V
Özet	VI
Abstract	VII
Tablolar Dizini	XI
Kısaltma Listesi	XIII
Giriş	1
1.1 Problemin Tanımı	1
1.2 Araştırmanın Hipotezleri	3
1.3 Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.4 Araştırmanın Amacı	4
1.5 Araştırmanın Önemi	4
1.6 Tanımlar	5
Genel Bilgiler	6
2.1 Bilgi Güvenliği	6
2.2 Bilgi Güvenliği Tehditleri	8
2.3 Bilgi Güvenliği Farkındalığı..	9
2.4 Bilgi Güvenliği Farkındalık Eğitimi.....	9
Gereç ve Yöntem	11
3.1 Araştırmanın Tipi.	11
3.2 Araştırmanın Yeri ve Zamanı.....	11
3.3 Araştırmanın Evreni ve Örnekleme	11
3.4 Veri Toplama Araçları.....	12
3.4.1 Tanıtıcı Bilgi Formu	12
3.4.2 Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği	12
3.5 Veri Toplama Yöntemi.....	13
3.6 Verilerin Analiz Yöntemleri.....	13

3.7	Süre ve Olanaklar	13
3.8	Araştırmanın Etiği	13
Bulgular.....		15
4.1	Hemşire Akademisyenlerin Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	15
4.2	Hemşire Akademisyenlerin Akademik Özelliklerine İlişkin Bulgular..	17
4.3	Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Sorularına Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulgular	18
4.4	Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerine İlişkin Bulgular	20
4.5	Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıklarını Etkileyen Faktörlere İlişkin Bulgular	21
Tartışma.....		35
5.1	Hemşire Akademisyenlerin Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulguların İncelenmesi	35
5.2	Hemşire Akademisyenlerin Akademik Özelliklerine İlişkin Bulguların İncelenmesi	36
5.3	Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Sorularına Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulguların İncelenmesi	36
5.4	Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerine İlişkin Bulguların İncelenmesi	37
5.5	Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliğini Etkileyen Faktörlere İlişkin Bulguların İncelenmesi	37
Sonuç ve Öneriler		43
6.1	Sonuçlar.....	43
6.2	Öneriler.....	46
Kaynaklar		47
Ekler		50
Teşekkür		63

Tablolar Dizini

Tablo 1. Hemşire Akademisyenlerin Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulguların Dağılımı	14
Tablo 2. Hemşire Akademisyenlerin Akademik Özelliklerine İlişkin Bulguların Dağılımı	16
Tablo 3. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Sorularına Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulguların Dağılımı	18
Tablo 4. Bilgi Güvenliği Farkındalık Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı	19
Tablo 5. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları ile Yaş Gruplarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	20
Tablo 6. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Cinsiyetlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	21
Tablo 7. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Medeni Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	22
Tablo 8. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Gelir Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	23
Tablo 9. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Mesleki Deneyimlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	24
Tablo 10. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Yönetici Olma Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	25
Tablo 11. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Bilgisayar Kullanma Yılına Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	26
Tablo 12. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle İnternet Kullanma Yılına Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	27

Tablo 13. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Bilgisayar Eğitimi Alma Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	28
Tablo 14. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Eğitimi Nerede Aldıklarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	29
Tablo 15. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Alınan Eğitimde Bilgi Güvenliği Konusunun Yer Alma Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	30
Tablo 16. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Bilgisayar Kullanma Düzeylerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	31
Tablo 17. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Bilgi Güvenliği ile İlgili Bilgi Düzeylerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı	32

Kısaltma Listesi

BG	: Bilgi Güvenliği
BGFÖ	: Bilgi Güvenliği Farkındalık Ölçeği
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)
ST	: Saldırı ve Tehditler
KVK	: Kişisel Verilerin Korunması
ÖT	: Ölçek Toplam

Giriş

1.1 Problemin Tanımı

Günümüzde en değerli varlığın bilgi olduğu kabul edilmekte ve sürekli korunması gerekmektedir. Bilgi; hayatımızın her alanında bize kolaylık sağlayan, değiştirilebilme, saklanıp gerektiğinde ulaşılabilmek ve iletişim araçlarıyla bireylere iletme özelliğine sahip olan işlenmiş veriler topluluğudur (Erol, Ceyhan ve Sağıroğlu, 2015).

TUİK'in her sene Ağustos ayında yayımladığı “**Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması**” 2019 raporuna göre; Türkiye’de internet kullanım istatistiklerinde kullanım oranlarının arttığı ve 16-74 yaş arasında genel kullanımın toplamda %75,3 iken, erkeklerin internet kullanım oranı kadınlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. İnternet’i en yoğun olarak 25-34 yaş aralığındaki grubun kullandığı, %17.9’unun masaüstü bilgisayarı ve %98.7’sinin de cep telefonunu kullanarak bilgiye ulaştığı ortaya konmuştur (https://tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028).

Günümüzde internet yaşamımızda her açıdan faydalar sağlasa da, internet kullanımı esnasında çeşitli tehditlerle karşılaşma olasılığımız da bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır ve bu durum da bilgi güvenliği sorunlarını doğurmaktadır.

Güvenli bir ortam ve yolla gönderen ve alıcı arasında kullanıcıları tarafından erişilmek istenen bir bilginin belli bir bütünlük ve gizlilik içinde iletilmesi bilgi güvenliği olarak tanımlanır (Akgün ve Topal, 2015).

Bilgi güvenliği, bilgiye izin alınmadan veya yetki olmadan erişiminin engellenmesi, kullanımının, değiştirilmesinin, paylaşılmasının, ortadan kaldırılmasının, el değiştirmesinin ve hasar verilmesinin önlenmesidir (Gülderen ve Keser, 2015).

Verinin bilgiye dönüşmesi bilişim araçları ile sağlanmaktadır. Bu yüzden eski kurumsal yapı ve yöntemler ile bilgiden maksimum yararlanmak çok zordur (Demirtaş, 2013). Bu durum hem teknolojik araçları hem de bilgiye erişirken gelişebilecek tehditleri arttırmıştır. Bu tehditlerle karşılaşmamak için bilgi güvenliği dolayısı ile bilişim güvenliği konusunda önlemler almak ve potansiyel risklere karşı politikalar geliştirmek gereklidir.

Bilişim teknolojileri ve özellikle internet yasal olmayan yollarla bilgilere ulaşmak isteyen kötü niyetli bireylere çeşitli olanaklar sağlamaktadır. Bilişim suçu olarak nitelendirilen bu zararlı faaliyetler bilişim suçu işlemek amacıyla oluşturulan

programlar aracılığıyla genel olarak kötü niyetli bireyler tarafından kişisel bilgilere ulaşılmasına olanak sağlayan sistemlerin açıklarından faydalanması ile gerçekleştirilir. Bu zararlı faaliyetlerin bir sonucu olarak kurumsal bilgilerin istenmeyen kişiler tarafından ele geçirilmesi ve kullanılması, kurumları ekonomik anlamda zarara uğratmakla birlikte kişisel kullanıcılar için de maddi kayıplara ve bilgilerin gizliliğinin ihlaline neden olabilmektedir (Akgün & Topal, 2015).

Bu tehditlerin ve güvenlik açıklıklarının sürekli artması kurumları ve işletmeleri bilgi güvenliği tehditlerine karşı önlem almak zorunda bırakmıştır. Bilgi güvenliği sadece bilgi işlemin sorumluluğunda olmayan, kurumlarda başta yöneticiler olmak üzere bütün personelin desteği ve katılımıyla sağlanacak oldukça kritik, önemli bir konudur (Başdinkçi, 2017).

Bilginin güvenliğini sağlamakla birlikte bilinçlendirme, eğitim ve öğretim her zaman önemlidir. Farkındalık, eğitim ve öğretim olmadan bilgi güvenliği tam olarak sağlanamaz. Bilgi güvenliğini ve bunları organizasyonlarda nasıl uygulayacağımızı anlamak için, bilgi farkındalığının, eğitiminin ve öğretiminin ne olduğunu anlamaya başlamalıyız (Moğol, 2016).

Bilgi güvenliği farkındalığı için bilgi güvenliğine yönelik tehditlerin neler olduğunu bilmek ve bu tehditlere maruz kalındığında ortaya çıkabilecek sonuçların kavranması gereklidir. Bilgi güvenliği farkındalığı bireylerin karşılaştığı kötü niyetli her türlü yazılım ve uygulamalara karşı bilinçli bir tutum sergileyerek saldırganların kendilerini zor durumlarla, verilerin gizliliğinin ihlaline karşı kendini korumasıdır (Erol, Ceyhan ve Sağıroğlu, 2015).

Riskleri önlemenin en doğru yolu, bireylerin farkındalıklarının artırılması ve güvenlik teknolojisinin doğru yer ve zamanda kullanılmasıdır. Planlanması iyi yapılmış bir farkındalık etkinliği ile güvenlik riskleri en aza indirgenebilir (Gülderen ve Keser, 2015).

İnsan bilgi güvenliğindeki en zayıf halkadır (Başdinkçi 2017, Mart 2012 ve Kocamustafaoğulları, 2013; Bingöl, 2010). Bu durum çeşitli farkındalık programları uygulanarak bireylerin bu konuda bilinçlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu farkındalık uygulamalarının temelinde ise bilgi güvenliği farkındalık eğitimleri olmalıdır (Erol, Ceyhan ve Sağıroğlu, 2015). Toplumun bilgi güvenliği konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Bilgi güvenliği farkındalığı olmayan insanlar bu güvenlik sürecini aksatacaktır (Mart, 2012).

1.2 Araştırmanın Hipotezleri

- 1-H₁: Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri yüksektir.
- 2-H₁: Hemşire akademisyenlerin yaşlarına göre bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında fark vardır.
- 3-H₁: Hemşire akademisyenlerin cinsiyetlerine göre bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında fark vardır.
- 4-H₁: Hemşire akademisyenlerin medeni durumlarına göre bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında fark vardır.
- 5-H₁: Hemşire akademisyenlerin gelir durumlarına göre bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında fark vardır.
- 6-H₁: Hemşire akademisyenlerin unvanlarına göre bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında fark vardır.
- 7-H₁: Hemşire akademisyenlerin mesleki deneyimlerine göre bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında fark vardır.
- 8-H₁: Hemşire akademisyenlerin yönetici görevi alma durumlarına göre bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında fark vardır.
- 9-H₁: Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği sorularına verdikleri yanıtlara göre bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında fark vardır.

1.3 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın 2018 - 2019 öğretim yılında Ege Bölgesi'nde Hemşirelik Bölümlerinde görev yapan hemşire akademisyenlere zaman ve ekonomik açıdan ulaşmanın zor olması, kurumların veri toplama sürecinde izinler konusunda geri dönüşlerinin gecikmesi, bazı kurumların izin vermemesi ve verilerin bizzat araştırmacı tarafından toplanmasının istenmesi, hemşire akademisyenlerin anketleri doldurma konusunda gönüllülük göstermeyip yeterli zaman ayırmamaları gibi nedenler araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

1.4 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesidir.

1.5 Araştırmanın Önemi

Günümüzde bilgi sistemlerinin güvenliğinin sağlanmasında en önemli unsur insandır (Erol, Ceyhan ve Sağıroğlu, 2015).

Üniversiteler ve öğretim elemanları, bilginin üretimi aşamasından , öğretim ve sunumu dahil dağıtım aşamasına kadar sorumlu öncü kişi ve kurumlar olarak, bilgi ve güvenliğinin önemini farkında olmalı ve kendilerini yetiştirmelidirler. Öğretim elemanlarının bilgi güvenliği farkındalıklarının ve eksikliklerinin hangi alanlarda yoğunlaştığının belirlenmesi gerekmektedir (Gülderen ve Keser, 2015).

Bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi için insan unsurunun mutlaka dikkate alınması, yanı sıra ülkemizdeki üniversitelerin bilgi güvenliği hakkında bireylerin bilinçlendirilmesi konusunda öncü kurumlar olması gerekmektedir. Bu alanda yapılacak çalışmaların yayınlanması ve her kesimden kişilerin kullanımına sunulması yararlı olacaktır (Vardal, 2009).

Bilgi güvenliği farkındalığıyla ilgili yapılan alanyazın taramasında, Türkiye’de eğitim kurumlarında bilgi güvenliğine yönelik görüşlerin belirlenmesine yönelik yapılmış detaylı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öğretim elemanlarına yönelik bilgi güvenliği farkındalığı konusunda Gülderen ve Keser (2015) tarafından geliştirilen çalışma dışında çalışmaya ulaşılammıştır. Bu alanda yeterli sayıda araştırma bulunmamaktadır. Bu nedenle çalışmanın, hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeyinin belirlenmesinde alanda eksik olan bir araştırmanın literatüre kazandırılmasında faydalı olacağı ve alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.6 Tanımlar

Bilgi güvenliği: “Bilginin gönderen ve alıcı arasında gizliliğinin, bütünlüğünün ve erişilebilirliğinin korunarak iletiminin sağlanmasıdır” (Vardal, 2009; Akgün & Topal, 2015)

Bilgi güvenliği farkındalığı: “Bireylerin bilişim teknolojilerini kullanırken kendilerine ait her türlü bilgilerinin olası tehlike ve tehditlere karşı gerekli güvenlik önlemlerinin alınarak tehlikelere karşı farkında olmasıdır”(Vural ve Sağıroğlu, 2008).

Genel Bilgiler

2.1 Bilgi Güvenliği

Bilgi yaşadığımız çağda önemli bir varlıktır. Bilgi gelişimimizi şekillendirmede en önemli anahtardır (Canberk ve Sağıroğlu, 2006).

Keser ve Güldüren (2015) bilgi güvenliğini, bilgilerin, saklanması ve iletilmesi esnasında, izin alınmadan erişimlerinin önlenmesi, değişikliğe uğramadan muhafaza edilmesi için gösterilen çabaların tümü veya bilginin hasarlardan korunması, teknolojinin, doğru bir amaçla kullanılarak, yetkisiz kişiler tarafından ulaşımının engellenmesi olarak tanımlamıştır. Başdinkçi (2017) ise bilgi güvenliğini, bilgi varlıklarının silinmesi, değiştirilmesi, ortaya çıkarılması, yetkisiz kişilerin eline geçmesinin engellenmesi süreci olarak tanımlamıştır.

Bilgi güvenliğinin sağlanmasında uyulması ve uygulanması gereken birçok güvenlik bileşeni vardır. Bilgi güvenliği, pek çok ulusal ve uluslararası kaynağa göre üç temel öğeden oluşur (Aslandağ, 2010; Acılar, 2009)

Bu üç temel unsur;

- Gizlilik: Kurumun gizli ve özel bilgilerinin kurum tarafından yetkilendirilmiş kişi ya da kişiler tarafından erişime açık, yetkisiz kullanıcıların ise erişiminin engellenmesidir.
- Bütünlük: Kurumun gizli ve özel bilgilerinin yetkisiz kişi ya da kişiler tarafından değişimlere ve bozulmalara karşı korunmasıdır.
- Erişilebilirlik: Kurumun gizli ve özel bilgilerinin kurum tarafından yetkilendirilmiş kişi ya da kişiler tarafından sürekli ulaşılabilir ve kullanılabilir durumda olmasıdır.

Gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik adlı bu üç temel öğenin korunması ile bilgi güvenliğinin sağlanabileceği tanımlanmaktadır (Başdinkçi, 2017). İlk sırada “gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik ilkelerine uyulduktan sonra giriş kontrolü, emniyet, inkâr edememe, güvenilirlik, kayıt tutma, kimlik tespiti ilkeleri”ne uyularak bilgi güvenliği üst düzeyde sağlanabilir (Güldüren, Çetinkaya ve Keser, 2016).

Bilgi Güvenliği Öğeleri

a. Gizlilik:

Gizlilik, bilgiye sadece kurum tarafından yetkilendirilmiş kişi ya da kişiler tarafından erişilmesi ve yetkisiz kişiler tarafından görülememesidir (Çek, 2017).

Bilginin gizliliği kilitli bir kutuya benzetilebilir ve bu kutuyu açabilmek için anahtara sahip olmak gerekir. Böylece bilgiye erişim de kısıtlanmış olur (Canlı, 2009).

b. Bütünlük:

Bilgi işleme süreçlerinin herhangi bir anında veri üzerinde bilinçli ya da bilinçsiz olarak yapılan yetkisiz değişimleri önlemek ve bütünlüğünü doğrulamakla ilgilidir. Bu öğede sağlanmak istenen, verinin olması gerektiği şekilde korunmasıdır (Canlı, 2009).

c. Erişilebilirlik:

Bilginin, yetkilendirilmiş kişi ya da kişiler ve kurumlar tarafından ulaşılabilir olmasıdır (Aslandağ, 2010; Muharremoğlu, 2013). Bilginin ihtiyaç duyulduğu an erişilebilir olması da çok önemlidir.

d. Kayıt tutma:

Elektronik ortamda gerçekteşen olayların kayıt altına alınmasıdır. Kullanıcının şifresini kullanarak sisteme bağlanması, web sayfasına girmesi ve mail iletişimi gibi örnekerin kayıt altına alınması gereken olaylara örneker olarak gösterilebilir (Gülderen, 2015).

e. Kimlik tespiti (kanıtlama ve doğrulama):

Mesajı gönderen ve alan tarafların birbirlerinin kimliklerini doğrulamasıdır (Keser, 2015; Ülker, 2013).

f. Güvenirlik:

Bilgisayarlarda yer alan sistemlerin yapması gereken davranış (beklenen) ile varılan sonuçlar arasındaki tutarlılık durumu olarak tanımlanabilir (Gerçeker, 2012).

g. İnkâr edememe:

Kullanıcıların bilgi sistemleri aracılığıyla elektronik ortamda gerçekteştirdikleri işlemleri inkâr etmelerini önleyen tedbirlerin alınmasıdır (Güngör, 2015).

h. Giriş kontrolü (Erişim listeleri):

Bilgi sistemlerine ulaşmada için kullanıcı veya uygulamalara yetkilerin atanması, belirli izinlerin verilmesi veya alınmasıdır (Gülderen, 2015; Canberk ve Sağıroğlu, 2006).

i. Emniyet:

Bilgi sistemlerini tehlikelerden koruyacak olan fiziksel veya teknik çözümlerdir.

2.2 Bilgi Güvenliği Tehditleri

Tehdit: Bir sistemin veya kurumun zarar görmesine neden olan istenmeyen bir olayın arkasındaki gizli nedendir. Tehditler sistemlerdeki güvenlik açıklarından kaynaklanır (Başdinkçi, 2017).

Bilgi güvenliği tehditleri konusunda yapılan çalışmalar incelendiğinde tehditlerin farklı başlıklar altında toplandığı görülmüştür. Güldüren (2015) tarafından bilgi güvenliği ile ilgili tehditler şu şekilde ifade edilmiştir.

- a. Doğal afetler veya teknik arızalarla ilgili
- b. Prosedürel eksiklerle ilgili
- c. İnsan faktöründen kaynaklanan
- d. Kötücül yazılımlarla ilgili

Çetin'e (2014) göre tehditler kullanıcı hesap açıkları, işletim sistemi açıkları, web tarayıcı açıklar vb. şekilde tanımlanmıştır.

Çek (2017) tarafından ele alınan tehditler; insanlardan kaynaklanabilen iç (kurum çalışanları) ve dış (saldırganlar) tehditler, sel, deprem, yangın gibi doğal ve fiziksel tehditler ve bilgi sistemlerinde teknik sorunlardan kaynaklanabilen teknik iç tehditler.

Literatürdeki çalışmalar bilgi güvenliği risklerini ortadan kaldırmada insan faktörünü göz ardı etmememiz gerektiğini söylemektedir (Çetin, 2014).

Bilgi güvenliği konusunda tüm önlemler alınmış olsa bile hiçbir kurum ve kişi kendini %100 güvende hissetmemelidir.

Bilgisayar güvenliği sistemini aşmak kötü niyetli olan kişiler tarafından yapılan saldırılardır. Saldırganların amacı sistemleri durdurma, yıkma gibi zarar verme eylemleridir. Bilgi güvenliğini sağlamak için bu saldırı türlerini bilmek ve buna karşı önlemleri almak önem taşımaktadır. (Canberk ve Sağıroğlu, 2006).

Buna yönelik güvenlik önlemlerinin alınması bireysel ve şirketsel bazda önem taşımaktadır (Güldüren, Çetinkaya ve Keser, 2016). Çünkü bu saldırılar, sosyal mühendisliğin içinde tehditler adı altında geçen arkadaşlarımızdan ve tanıdığımız kişilerden de gelebilecek saldırılar olabilir (Canberk ve Sağıroğlu, 2006).

Sonuç itibariyle bütün güvenlik önemlerini alınsa bile, kurumların bilgi güvenliğini %100 oluşturmamacağı düşünölmektedir (Çatuk, 2018).

2.3 Bilgi Güvenliği Farkındalığı

Günümüzde bilgi en değerli varlık olarak kabul edildiğinden bilginin sürekli korunması gerekmektedir. Bu açıdan bilginin korunması için, bilgi güvenliği, dünya gündeminde olan ve bundan sonra daha da önemini arttırarak devam eden bir konu olarak karşımıza çıkmaya devam edecektir (Canberk ve Sağıroğlu, 2006).

Bilgi güvenliği farkındalığı, bireylerin bilişim teknolojilerini kullanırken kişisel bilgilerinin kötü niyetli kişilerden ve her türlü tehditden korunması amacıyla gerekli önlemlerin alınıp güvenlik analizlerinin yapılarak tehlike ve tehditlere karşı farkında olma durumudur (Vural ve Sağıroğlu, 2008).

Bilgi güvenliği tehditlerinden korunmanın öncelikli yolu güvenliğin en zayıf halkası olan insanları, çalışanları eğitmek ve onlarda farkındalık oluşturmaktır (Başdinkçi, 2017).

Bilgi sistemlerinde bilginin sahibi olmak, bilgiyi kullanan veya bu sistemi yönetenlerden biri olmak, bireyi sorumlu kılmaktadır. Bilgi güvenliği seviyesi bu durumda kullanıcılarla ilişkili olduğundan, bilgi güvenliğinin sağlanmasında kullanıcı farkındalığı kritik bir öneme sahiptir.

Araştırmalarda, yükseköğretim kurumlarının bilgi sistemlerinde birçok zayıf noktaların ve açığıın bulunduğu, bilgi güvenliği farkındalığı konusunda çok iyi durumda olmadıkları görölmektedir (Keser ve Güldüren, 2015).

2.4 Bilgi Güvenliği Farkındalık Eğitimi

Bilginin güvenliğinin sağlanması ve yönetimi ve bir süreçtir ve bu sürecin süreklilik gerektiren iyi planlamayla yönetilmesi gerekmektedir. Sadece teknik güvenlik önlemleri olarak kurumsal ve kişisel bilgilerin güvenliğini “güvenlik duvarı, sanal özel ağ, saldırı tespit/önleme sistemi, antivirüs, içerik kontrolü yazılımı, veri

şifreleme, kimlik doğrulama, yetkilendirme vb.” sağlamak mümkün değildir. Dolayısıyla bilgi güvenliğinin sağlanmasında teknoloji temelli önlemlerin alınmasından öte “insan faktörü”nün göz önünde bulundurulması ve bu bağlamda da bilgi güvenliği konusunda farkındalığın kazandırılması risklerin en aza indirgenmesinde önem arz etmektedir (Güldüren, Çetinkaya ve Keser, 2016 güvenliğinin sağlanmasında en kritik faktör insandır (Güldüren, Çetinkaya ve Keser 2016; Başdinkçi, 2017).

Bu faktöre bağlı bilgi riskleri ortadan kaldırmak zor olsa da, verilecek eğitimlerle güvenlik riskleri makul bir seviyeye getirilebilir (Acılar, 2009; Keser ve Güldüren, 2015; Çatuk, 2018). Bu bağlamda bireylere doğru yer ve zamanda güvenlik teknolojisi eğitimleri verilmelidir (Güldüren,Çetinkaya ve Keser, 2016).

Başarılı bir bilgi güvenliği yönetimi; insanların bilgi güvenliği konusunda bilgilenmeleri, bilinçlenmeleri ve farkındalıklarını arttırmaya yönelik eğitimlere öncelik vermeleri ile sağlanabilecektir (Gökşen & Eminağaoğlu, 2009).

Gereç ve Yöntem

3.1 Araştırmanın Tipi

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerini ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılan kesitsel bir çalışmadır.

3.2 Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Ege Bölgesinde yer alan Hemşirelik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Yüksekokullarında 2018-2019 öğretim yılında görev yapan ve gönüllü katılım sağlayan hemşire akademisyenlere uygulandı.

3.3 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın hedeflenen evreni, Ege Bölgesinde yer alan 3 Hemşirelik Fakültesi, 10 Sağlık Bilimleri Fakültesi ve 1 Sağlık Yüksekokulunda görev yapan hemşire akademisyenlerden oluşmaktadır (n=450). Bu sayılara üniversitelerin web sitelerinden ulaşıldı. Hedef evreni oluşturan 14 üniveristeden izin istendiğinde sadece 6 üniversiteden araştırma izni gelmiştir. Bu nedenle çalışma evrenini 2 Hemşirelik Fakültesi, 4 Sağlık Bilimleri Fakültesinde görev yapan hemşire akademisyenler oluşturdu (n=299). Evrenden örneklem seçimine gidilmiştir.

$$n = \frac{N t^2 pq}{d^2 (N-1) + t^2 pq}$$

(t=1,96 p=0,5 q=0,5 d=0,05)

Yukarıdaki formülden yararlanılarak örneklem 168 kişi olarak belirlenmiştir. Araştırmanın yapıldığı tarihlerde kurumda olan ve gönüllü olarak araştırmaya katılmak isteyen 134 kişiye ulaşılmıştır. Araştırmanın örneklemine 134 akademisyen oluşturmaktadır. Katılım oranı %80'dir.

3.4 Veri Toplama Araçları

“Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanıldı.

3.4.1 Tanıtıcı Bilgi Formu

Formda, araştırmacı tarafından geliştirilen hemşire akademisyenlerin sosyo-demografik ve akademik özellikleri, bilgi güvenliği durumlarını sorgulayan 15 soru yer almaktadır (Ek I).

3.4.2 Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği

“Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği” akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıklarını belirlemek için kullanılan ve üniversitede görev yapan öğretim üyeleri üzerinde Gülderen ve Keser tarafından 2015 yılında geliştirilen bir ölçektir. Ölçek, 34 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Birinci alt boyut “Saldırı ve Tehditler” alt boyutu olup 16 maddeyi içermektedir. Bu alt boyutta 1-16 arasındaki maddeler yer almaktadır. İkinci alt boyut olan “Kişisel Verilerin Korunması” alt boyutu olup 18 maddeyi içermektedir. Bu alt boyutta 17-34 arasındaki maddeler yer almaktadır. Ölçeğin geneline ait “Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .97”, “Saldırı ve Tehditler” alt boyutuna ilişkin “Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .97”, “Kişisel Verilerin Korunması” alt boyutuna ilişkin “Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .94” olarak hesaplanmıştır. Madde-toplam test korelasyonları saldırı ve tehditler alt boyutunda $r=.72$ ile $r=.85$ arasında ve kişisel verilerin korunması alt boyutunda $r=.59$ ile $r=.77$ arasında değişim göstermektedir.

Yapılan çalışmada ise ölçeğin “Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,952”, madde toplam korelasyonları 0,326 ile 0,739 arasında bulunmuştur. Ölçeğin iki yarı güvenilirlik puanları ise 0,92 ve 0,933 olarak belirlenmiştir. Ölçekte ters kodlanmış madde yoktur. Akademisyenlerin, ölçekteki maddelere katılma düzeyleri Likert tipi beşli derecelendirme ile “hiç katılmıyorum (1)”, “katılmıyorum (2)”, “kararsızım (3)”, “katılıyorum (4)” ve “kesinlikle katılıyorum (5)” olarak puanlanmaktadır. Ölçek toplam puanı ve alt faktörlere ilişkin puanlar arttıkça, akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri artmaktadır (Gülderen, Keser, 2015) (Ek II).

3.5 Veri Toplama Yöntemi

Veriler, “Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği” ve araştırmacı tarafından oluşturulan “Tanıtıcı Bilgi Formu”ndan oluşan anket formu ile toplanmıştır. Verilerin, araştırmaya dahil olma kriterlerine uyan hemşire akademisyenlerle birebir görüşülerek elde edilmiştir.

3.6 Verilerin analiz yöntemleri

IBM SPSS versiyon 25.0 istatistiksel paket programı kullanılarak istatistiksel analizler yapıldı. Verilerin istatistiksel analizinde ayrı ayrı kategorik değişkenler frekans tabloları ile incelendi, sürekli değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistikler hesaplandı. Sürekli değişkenlerin normal dağılıp dağılmadığının incelenmesinde *Shapiro-Wilk normallik testi* kullanıldı. Normal dağılım varsayımının sağlandığı durumlarda, t-testi (iki bağımsız grubun sürekli değişkenlerinin değerlerinin karşılaştırılmasında); sağlanmadığı durumlarda “*Mann-Whitney U testi*” kullanıldı. Varyans analizi ve (ikiden çok grupta normal dağılan değişkenlerin karşılaştırılmasında) “*Kruskal-Wallis testi*” (normal dağılmayan değişkenlerin karşılaştırılmasında) yapıldı. Ölçek güvenilirliği için alt boyutlar ve toplam ölçek puanları için Cronbach alpha katsayısı hesaplandı. Tüm grup karşılaştırmalarında anlamlılık düzeyi 0,05 alındı.

3.7 Süre ve Olanaklar

Mart 2017- şubat 2019 tarihleri arasında araştırma konusu belirlenmiştir. Araştırma önerisi sunumu şubat 2019’da yapılmış ve etik kurul izni Mart 2019’da alınmıştır. Veriler Nisan-Haziran 2019 tarihleri arasında toplanmıştır. Ancak bazı kurumlardan araştırmayı yapmak üzere izin çıkmaması, süre ve maddi sınırlılıkları sebebiyle veri toplanamamıştır. Haziran 2019’da veri analizi yapılmış, Temmuz 2019’da tez raporu yazılmış ve Eylül 2019’da tez savunmasına girilecektir.

3.8 Araştırmanın Etiği

Ege Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu (EGEBAYEK)’ndan gerekli yasal etik izinler alınmıştır (*Ek IV*).

Araştırmada kullanılması planlanan ‘‘Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme leği’’ni geliştiren Can Gülderen’den 07.04.2017 tarihinde leği kullanmak için gerekli izin mail yoluyla alınmıştır (*Ek III*).

Çalışma yapılacak kurumlardan gerekli izin alınmıştır. (*Ek V, Ek VI, Ek VII, Ek VIII, Ek IX, Ek X*). Çalışmaya, katılmayı kabul eden hemşire akademisyenler alınmıştır. Araştırmanın amacı ve veri toplamanın gizlilik ilkesine sadık kalınarak gerçekleştirileceği ve elde edilecek verilerin sadece bilimsel amaçlarla kullanılacağı Tanıtıcı Bilgi Formu’nda katılımcılara açıklanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırmanın bulguları yer almaktadır.

4.1 Hemşire Akademisyenlerin Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Hemşire akademisyenlere ilişkin özellikler tablolar ve açıklamalar şeklinde verilmektedir. Bu başlık altında hemşire akademisyenlerin; yaş, cinsiyet, medeni durum ve gelir durumuna ait değişkenlere göre dağılımları Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Hemşire Akademisyenlerin Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulguların Dağılımı

Değişkenler		Sayı	Yüzde
Yaş Grubu	23-30	53	39,6
	31-38	39	29,1
	39-64	42	31,3
Cinsiyet	Kadın	124	92,5
	Erkek	10	7,5
Medeni Durum	Bekar	48	35,8
	Evli	86	64,2
Gelir durumu	Gelir giderden az	4	3,0
	Gelir gidere denk	109	81,3
	Gelir giderden fazla	21	15,7
Toplam		134	100,0

Çalışmaya katılan hemşire akademisyenlerin yaş grupları incelendiğinde; %39,6'sının 23-30, %29,1'inin 31-38 ve %31,3'ünün 39-64 yaş grubunda olduğu ve yaş ortalamalarının ise $35,3 \pm 0,73$ olduğu belirlenmiştir.

Hemşire akademisyenlerin; %92,5'i kadın, %7,5'i erkek olup, büyük çoğunluğunu kadınların oluşturduğu görülmüştür (%92,5).

Hemşire akademisyenlerin medeni durumlarına bakıldığında %48'inin bekar, %86'sı evli olmak üzere, büyük çoğunluğunu evliler oluşturmaktadır (%86).

Hemşire akademisyenlerin; %81,3'ünün gelir durumlarının orta, %15,7'sinin fazla %3'ünün az olduğu belirlenmiştir.

4.2 Hemşire Akademisyenlerin Akademik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Hemşire akademisyenlerin “unvan, mesleki deneyim ve yöneticilik görevi alma durumları”na ilişkin bulgular Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Hemşire Akademisyenlerin Akademik Özelliklerine İlişkin Bulguların Dağılımı

Değişkenler		Sayı	Yüzde
Unvan	Prof. Dr.	7	5,2
	Doç. Dr.	14	10,4
	Dr. Öğr. Üyesi	29	21,6
	Öğr. Gör. Dr.	4	3,0
	Öğr. Gör.	3	2,2
	Araş. Gör. Dr.	11	8,2
	Araş. Gör.	66	49,3
Mesleki Deneyim	1 yıldan az	4	3,0
	1-5 yıl	25	18,7
	6-10 yıl	46	34,3
	11-20 yıl	38	28,4
	20 yıl üstü	21	15,7
Yöneticilik görevi olma durumu	Evet	11	8,2
	Hayır	123	91,8
Toplam		134	100,0

Çalışmaya katılan hemşire akademisyenlerin unvanlarına ilişkin bulguların dağılımı incelendiğinde; %5,2'sinin profesör, %10,4'ünün doçent, %21,6'sının doktor öğretim üyesi, %3,0'ünün öğretim görevlisi doktor, %2,2'sinin öğretim görevlisi, %49,3'ünün araştırma görevlisi ve %8,2'inin araştırma görevlisi doktor olduğu belirlenmiş olup büyük çoğunluğunu araştırma görevlileri oluşturmaktadır (%60,8).

Hemşire akademisyenlerin mesleki deneyimlerine bakıldığında; %3'ünün 1 yıldan az, %18,7'sinin 1-5 yıl, %34,3'ünün 6-10 yıl, %28,4'ünün 11-20 yıl ve %15,7'sinin 20 yıl üstü çalışmış olduğu ve büyük çoğunluğunu 6-10 yıl çalışan hemşire akademisyenlerin oluşturduğu görülmüştür (%34,3).

Araştırmaya katılan hemşire akademisyenlerin yöneticilik görevi olup olmadığı incelendiğinde %8,2'sinin yönetici olarak görev yaptığı, %91,8'inin ise yöneticilik görevinin olmadığı görülmüştür.

4.3 Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Sorularına Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulgular

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği sorularına verdikleri yanıtlara ilişkin bulgular Tablo 3'de yer almaktadır.

Tablo 3. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Sorularına Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulguların Dağılımı

Değişkenler		Sayı	Yüzde
Bilgisayar kullanma yılı	6-10 yıl	19	14,2
	11-20 yıl	84	62,7
	20 yıl üstü	31	23,1
İnternet kullanma yılı	6-10 yıl	28	20,9
	11-20 yıl	90	67,2
	20 yıl üstü	16	11,9
Bilgisayar eğitimi alma durumu	Evet	87	64,9
	Hayır	47	35,1
Eğitimi nereden aldığı	Lisans eğitiminde	42	31,3
	Lisansüstü eğitimde	15	11,2
	Özel kurslarda	30	22,4
	Eğitim Almayanlar	47	64,9
Alınan eğitim içinde bilgi güvenliği konusunun yer alma durumu	Evet	18	13,4
	Hayır	69	51,5
Bilgisayar kullanma düzeyi	Orta	42	31,3
	İyi	79	59,0
	Çok İyi	13	9,7
Bilgi güvenliğine ilişkin bilgi düzeyi	Hiç	2	1,5
	Az	37	27,6
	Orta	58	43,3
	İyi	36	26,9
Toplam		134	100,0

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği sorularına verdikleri yanıtlar incelendiğinde; %14,2'sinin 6-10 yıl, %62,7'sinin 11-20 yıl ve %23,1'inin 20 yıl üstü yıl bilgisayar kullandığı saptanmıştır.

İnternet kullanma yıllarına bakıldığında ise %20,9'unun 6-10 yıl, %67,2'sinin 11-20

yıl ve %11,9'unun 20 yıl üstü yıl internet kullandığı belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan hemşire akademisyenlerin %64,9'u bilgisayar eğitimi almamış olup, akademisyenlerin %31,3'ü lisansta, %11,2'si lisansüstü eğitimde ve %22,4'ünün özel kurslarda eğitim aldığı görülmüştür.

Eğitim içinde bilgi güvenliği konusu yer alma durumuna bakıldığında ise %13,4'ünün bilgi güvenliği konusunda eğitimin yer aldığı ve %51,5'inin ise yer almadığını ifade ettikleri saptanmıştır.

Araştırmaya katılan hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma düzeyi incelendiğinde %31,3'ünün orta düzeyde, %59'unun iyi düzeyde ve %9,7'sinin çok iyi düzeyde bilgisayar kullandığı saptanmıştır.

Çalışmaya katılan hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliğine ilişkin bilgi düzeyleri incelendiğinde; %1,5'inin hiç bilgisinin olmadığı, %27,6'sının az, %43,3'ünün orta, %26,9'unun iyi düzeyde bilgisinin olduğu belirlenmiştir.

4.4 Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerine İlişkin

Bulgular

Tablo 4'te hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerine ilişkin bulguların dağılımı görülmektedir.

Tablo 4. Bilgi Güvenliği Farkındalık Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı

BGFÖ	Min	Max	X	Ss
Kişisel Verilerin Korunması	16	74	42.45	13.04
Saldırı ve Tehditler	27	90	67.13	11.97
Ölçek Toplam	52	162	109,58	22.92

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerine ilişkin bulguların dağılımına bakıldığında ölçek toplamında ortalama değerinin ortalamanın biraz üzerinde olduğu görülmüştür.

4.5. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıklarını Etkileyen Faktörlere İlişkin Bulgular

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliğini etkileyen sosyodemografik özelliklerine, akademik özelliklerine ve bilgi güvenliği sorularına verdikleri yanıtların karşılaştırılmalarına ilişkin bulguların dağılımları Tablo 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17’de yer almaktadır.

Tablo 5. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları ile Yaş Gruplarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar	23-30 yaş grubu		31-38 yaş grubu		39-64 yaş grubu		F	P
	X	S	X	S	X	S		
Saldırı ve Tehditler	43,28	13,05	43,53	12,65	40,40	13,47	,757	,471
Kişisel Verilerin Korunması	67,45	14,29	67,46	9,38	66,42	11,12	,105	,901
Ölçek Toplam	110,73	25,49	111,00	19,97	106,83	22,35	,440	,645

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile yaş grupları karşılaştırması “tek yönlü varyans analizi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 5’te verilmiştir. Tablo 5’te görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin yaş grupları ile “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması Alt Boyutları ve Ölçek Toplamı” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$). Tablo 5’te hemşire akademisyenlerin yaş gruplarına göre bilgi güvenliği farkındalıklarına ilişkin görüşlerine ait ortalamalarına bakıldığında, saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamında 39-64 yaş grubundaki akademisyenlerin ortalamalarının ($STx=40,40\pm13,47$; $KVKx=66,42\pm11,12$; $ÖTx=106,83\pm22,35$) diğer yaş gruplarındakilere göre daha

düşük olduğu bulunmuştur. Ayrıca ölçek toplamında 31-38 yaş grubundaki akademisyenlerin ortalamalarının ($x=111,00\pm 19,97$) diğer yaş gruplarındakinden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Cinsiyetlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

		n	Sıra Ortalaması (Mean rank)	Min	Max	Median	Z	U	p
Saldırı ve Tehditler	Kadın	124	67,28	16	74	42	-0,233	592,50	0,816
	Erkek	10	70,25	25	69	44,5			
Kişisel verilerin korunması	Kadın	124	66,54	27	90	68	-1,013	500,50	0,311
	Erkek	10	79,45	50	88	73,5			
Ölçek toplam	Kadın	124	66,79	52	162	111	-0,745	532,00	0,456
	Erkek	10	76,30	79	149	113			

Mann Whitney U Testi ($p<0,05$)

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile cinsiyet karşılaştırması “*Mann Whitney U Testi*” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 6’ da verilmiştir. Tablo 6’da görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin cinsiyetleri ile “*Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı*” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 6’da hemşire akademisyenlerin cinsiyetlerine göre puan ortalamaları incelendiğinde; erkek akademisyenlerin (ST MR=70,25, Medyan=44,5; KVK MR=79,45, Medyan=73,5; ÖT MR=76,30, Medyan=113) kadın akademisyenlere

(ST MR=67,28, Medyan=42; KVK MR=66,54, Medyan=68; ÖT MR=66,79, Medyan=111) göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 7. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Medeni Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar	Bekar (n=48)		Evli (n=86)		t	p
	X	S	x	S		
Saldırı ve Tehditler	42,91	11,13	42,19	14,06	,325	,745
Kişisel Verilerin Korunması	68,12	12,04	66,58	11,97	,714	,477
Ölçek Toplam	111,04	21,11	108,77	23,96	,546	,586

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile medeni durumları karşılaştırması “t testi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 7’de verilmiştir. Tablo 7’de görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin medeni durumları ile “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 7’de hemşire akademisyenlerin medeni durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; Kişisel verilerin korunması alt boyutu ve ölçek toplamında evli olan akademisyenlerin ($KVKx=66,58\pm 11,97$; $ÖTx=108,77\pm 23,96$) bekar akademisyenlere ($KVKx=68,12\pm 12,04$; $ÖTx=111,04\pm 21,11$) göre puan ortalamalarının daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Gelir Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar		N	Sıra Ortalaması (Mean)	Medyan	IQR	“Kruskal-Wallis”	p
Saldırı ve Tehditler	Az	4	35	33	12,5	3,122	,210
	Denk	109	43,38	42	22		
	Çok	21	39,04	38	22,5		
Kişisel Verilerin Korunması	Az	4	53,5	53	33	2,656	,265
	Denk	109	67,32	68	15		
	Çok	21	68,76	69	13,5		
Ölçek Toplamı	Az	4	88,5	87	43,5	3,362	,186
	Denk	109	110,7	113	35		
	Çok	21	107,80	105	34,5		

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile gelir durumları karşılaştırması “*Kruskal-Wallis testi*” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir. Tablo 8’de görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin gelir durumları ile “*Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı*” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 8’de hemşire akademisyenlerin gelir durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler alt boyutu” ve ölçek toplamında geliri gidere denk olan akademisyenlerin (ST Mean=43,38 Medyan=42; ÖT Mean=110,7 Medyan=113) geliri giderlerinden az (ST Mean=35 Medyan=33; ÖT Mean=88,5 Medyan=87) ve çok (ST Mean=21 Medyan=39,04; ÖT Mean=107,80 Medyan=105) olan akademisyenlere göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. “kişisel verilerin korunması alt boyutu”nda ise geliri giderlerinden çok (Mean=68,76 Medyan=69) olan akademisyenlerin puan ortalamalarının geliri giderlerine denk (Mean=67,32 Medyan=68) ve az (Mean=35 Medyan=33) olan akademisyenlerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 9. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Mesleki Deneyimlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar		N	Sıra Ortalaması (Mean)	Medyan	IQR	“Kruskal-Wallis”	p
Saldırı ve Tehditler	1 yıldan az	4	46,25	46,5	23,25	,739	,946
	1-5 yıl	25	43,12	42	18,5		
	6-10 yıl	46	41,86	42	21,75		
	11-20 yıl	38	42,44	42,5	22,5		
	20 yıl üstü	21	42,23	41	21,5		
Kişisel verilerin korunması	1 yıldan az	4	74	74,5	9,5	2,226	,694
	1-5 yıl	25	67,08	68	25		
	6-10 yıl	46	66,91	67	18,5		
	11-20 yıl	38	66,18	68,5	12,25		
	20 yıl üstü	21	68,09	69	14,5		
Ölçek toplam	1 yıldan az	4	120,25	120	16,75	1,321	,858
	1-5 yıl	25	110,20	113	36		
	6-10 yıl	46	108,78	109,5	37,75		
	11-20 yıl	38	108,63	108	34,5		
	20 yıl üstü	21	110,33	112	34,5		

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile mesleki deneyim durumları karşılaştırması “Kruskal-Wallis testi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 9’da verilmiştir. Tablo 9’da görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin mesleki deneyim durumları ile “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 9’da hemşire akademisyenlerin mesleki deneyim durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda 1 yıldan az mesleki deneyimi olan akademisyenlerin (ST Mean=46,25, Medyan=46,5; KVK Mean=74, Medyan=74,5 ÖT Mean=120,25, Medyan=120) diğer akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 10. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Yönetici Olma Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar		n	Sıra Ortalaması (Mean rank)	Min	Max	Medyan	Z	U	P
Saldırı ve Tehditler	Evet	11	76,36	28	74	40	-,791	579,0	,429
	Hayır	123	66,71	16	70	42			
Kişisel verilerin korunması	Evet	11	76,05	55	88	74	-,763	582,5	,446
	Hayır	123	66,74	27	90	68			
Ölçek toplam	Evet	11	78,36	86	162	114	-,969	557,0	,333
	Hayır	123	66,53	52	160	111			

Mann Whitney U Testi (p<0,05)

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile yönetici olma durumlarının karşılaştırması “Mann Whitney U testi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 10’da verilmiştir. Tablo 10’da görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin yönetici olma durumları ile “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>0,05).

Tablo 10’da hemşire akademisyenlerin yönetici olma durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; yönetici olan akademisyenlerin (ST MR=76,36 Medyan=40; KVK MR=76,05 Medyan=74; ÖT MR=78,36 Medyan=114) yönetici olmayan akademisyenlere (ST MR=66,71 Medyan=42; KVK MR=66,74 Medyan=68; ÖT MR=66,53 Medyan=111) göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 11. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Bilgisayar Kullanma Yılına Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar	6-10 yıl		11-20 yıl		20 yıl üstü		F	p
	X	S	X	S	X	S		
Saldırı ve Tehditler	35,10	8,43	42,88	13,48	45,80	12,75	4,283	,016*
Kişisel Verilerin Korunması	59,15	11,39	68,05	12,33	69,51	9,42	5,413	,006*
Ölçek Toplam	94,26	16,80	110,94	23,67	115,32	20,55	5,741	,004*

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile bilgisayar kullanma yılı karşılaştırması “varyans analizi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 11’de verilmiştir. Tablo 11’de görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma yılı ile “*Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı*” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 11’de hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma yıllarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamı”nda bilgisayar kullanma yılı 20 yıl üstü olan akademisyenlerin ($ST_x=45,80\pm 12,75$; $KVK_x=69,51\pm 9,42$; $ÖT_x=115,32\pm 20,55$) 20 yıldan az bilgisayar kullanmış olan akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yapılan Tukey HSD ileri analizinde “*Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı*”nda bilgisayar kullanma yılları arasındaki farkın 6-10 yıl bilgisayar kullananlardan kaynaklandığı ve diğerlerinden bilgi güvenliği farkındalık puan ortalamalarının daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 12. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle İnternet Kullanma Yılına Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar	6-10 yıl		11-20 yıl		20 yıl üstü		F	p
	x	S	x	S	X	S		
Saldırı ve Tehditler	40,25	11,92	42,38	13,62	46,68	11,09	1,247	,291
Kişisel Verilerin Korunması	63,14	13,64	67,71	11,90	70,87	7,05	2,494	,087
Ölçek Toplam	103,39	23,53	110,10	23,42	117,56	16,39	2,044	,134

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile internet kullanma yılı karşılaştırması “varyans analizi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 12’de verilmiştir. Tablo 12’de görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin internet kullanma yılı ile “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 12’de hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma yıllarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamı”nda internet kullanma yılı 20 yıl üstü olan akademisyenlerin ($STx=46,68\pm 11,09$; $KVKx=70,87\pm 7,05$; $ÖTx=117,56\pm 16,39$) 20 yıldan az internet kullanmış olan akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 13. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Bilgisayar Eğitimi Alma Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar	Evet (n=87)		Hayır (n=47)		t	p
	X	S	X	S		
Saldırı ve Tehditler	43,45	13,06	40,59	12,94	1,215	,227
Kişisel Verilerin Korunması	68,52	11,39	64,55	12,71	1,850	,067
Ölçek toplam	111,98	22,26	105,14	23,71	1,659	,100

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile bilgisayar eğitimi alma durumlarının karşılaştırması “t testi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 13’ de verilmiştir. Tablo 13’de görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin bilgisayar eğitimi alma durumları ile “*Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı*” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 13’de hemşire akademisyenlerin bilgisayar eğitimi alma durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamında” bilgisayar eğitimi alan akademisyenlerin ($ST_x=43,45\pm 13,06$; $KVK_x=68,52\pm 11,39$; $ÖT_x=111,98\pm 22,26$) almayan akademisyenlere ($ST_x=40,59\pm 12,94$; $KVK_x=64,55\pm 12,71$; $ÖT_x=105,14\pm 23,71$) göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 14. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Eğitimi Nerede Aldıklarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar	Lisans Eğitimi (n=42)		Lisansüstü Eğitim (n=15)		Özel Kurs (n=30)		F	p
	X	S	X	S	X	S		
Saldırı ve Tehditler	42,42	11,28	44,46	15,72	44,40	14,27	0,249	0,780
Kişisel Verilerin Korunması	67,54	9,79	67,86	13,39	70,23	12,57	0,511	0,602
Ölçek Toplam	109,97	18,28	112,33	27,40	114,63	24,93	0,379	0,685

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile eğitimi nerede aldıklarının karşılaştırması “varyans analizi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 14’de verilmiştir. Tablo 14’de görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin eğitimi nerede aldıkları ile “*Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı*” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 14’de hemşire akademisyenlerin eğitimi nerede aldıklarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler alt boyutu” dışında “kişisel verilerin korunması alt boyutu” ve ölçek toplamında Özel kurslarda eğitim almış olan akademisyenlerin ($STx=44,40\pm 14,27$; $KVKx=70,23\pm 12,57$; $ÖTx=114,63\pm 24,93$) lisans ve lisansüstü eğitimleri sırasında almış olan akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 15. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Alınan Eğitimde Bilgi Güvenliği Konusunun Yer Alma Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar	Evet (n=18)		Hayır (n=69)		t	p
	X	S	X	S		
Saldırı ve Tehditler	53,33	9,15	40,88	12,74	4,703	0,000*
Kişisel Verilerin Korunması	75,22	8,50	66,78	11,45	2,918	0,005*
Ölçek Toplam	128,55	14,88	107,66	21,91	4,759	0,000*

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile alınan eğitimde bilgi güvenliği konusunun yer alma durumlarının karşılaştırması “t testi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 15’te verilmiştir. Tablo 15’te görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin aldıkları eğitimde bilgi güvenliği konusunun yer alma durumları ile “*Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı*” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$).

Tablo 15’te hemşire akademisyenlerin aldıkları eğitimde bilgi güvenliği konusunun yer alma durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutları ve ölçek toplamı”ndan aldıkları eğitimde bilgi güvenliği konusu yer alan akademisyenlerin ($ST_x = 53,33 \pm 9,15$; $KVK_x = 75,22 \pm 8,50$; $ÖT_x = 128,55 \pm 14,88$) aldıkları eğitimde bilgi güvenliği konusu yer almayan akademisyenlere ($ST_x = 40,88 \pm 12,74$; $KVK_x = 66,78 \pm 11,45$; $ÖT_x = 107,66 \pm 21,91$) göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 16. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Bilgisayar Kullanma Düzeylerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar		N	Sıra Ortalaması (Mean)	Medyan	IQR	“Kruskal-Wallis “	p
Saldırı ve Tehditler	Orta	42	38,14	35.50	16.25	7,570	.023*
	İyi	79	44.03	43.00	16.25		
	Çok iyi	13	46,76	49.00	22.00		
Kişisel Verilerin Korunması	Orta	42	61,52	63.00	13.25	19,611	.000*
	İyi	79	68,74	70.00	13.00		
	Çok iyi	13	75,46	77.00	12.50		
Ölçek Toplam	Orta	42	99,66	96.00	30.50	14,870	.001*
	İyi	79	112,78	114.00	34.00		
	Çok iyi	13	122,23	128.00	32.00		

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile bilgisayar kullanma düzeylerinin karşılaştırması “Kruskal-Wallis testi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 16’da verilmiştir. Tablo 16’da görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma düzeyleri ile “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 16’da hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma düzeylerine göre puan ortalamaları incelendiğinde; “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda çok iyi düzeyde bilgisayar kullanan akademisyenlerin (ST Mean=46,76 Medyan=49; KVK Mean=75,46 Medyan=77 ÖT Mean=122,23 Medyan=128) orta ve iyi düzeyde bilgisayar kullanan akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yapılan Mann Whitney U ileri analizinde bilgisayar kullanma düzeyleri bakımından orta ile iyi düzey ve orta ile çok iyi düzey arasında “Saldırı ve Tehditler, Kişisel

Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farkın iyi ve çok iyi düzeyde bilgisayar kullananların lehine olduğu ve puan ortalamalarının orta düzeyde bilgisayar kullananlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. İyi ile çok iyi düzeyde bilgisayar kullananlar arasında ise sadece “kişisel verilerin korunması alt boyutu”nda anlamlı bir fark bulunmuş olup bu fark çok iyi düzeyde bilgisayar kullananlar lehinedir.

Tablo 17. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıkları İle Bilgi Güvenliği ile İlgili Bilgi Düzeylerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Dağılımı

Boyutlar		N	Sıra Ortalaması (Mean)	Medyan	IQR	“Kruskal-Wallis “	p
Saldırı ve Tehditler	Hiç	2	25,50	25,50	-	32,845	,000*
	Az	37	35,29	34,00	9,50		
	Orta	58	41,67	42,00	22,00		
	İyi	36	51,72	54,00	14,50		
Kişisel Verilerin Korunması	Hiç	2	48,00	48,00	-	30,164	,000*
	Az	37	63,75	65,00	12,00		
	Orta	58	64,86	66,00	15,75		
	İyi	36	74,75	74,50	8,00		
Ölçek Toplam	Hiç	2	73,50	73,50	-	36,612	,000*
	Az	37	99,05	96,00	19,50		
	Orta	58	106,53	110,50	34,25		
	İyi	36	126,47	129,00	18,75		

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıkları ile bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeylerinin karşılaştırması “Kruskal-Wallis testi” ile yapılmış ve sonuçlar Tablo 17’de verilmiştir. Tablo 17’de görüldüğü gibi hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeyleri ile “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 17’de hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeylerine göre puan ortalamaları incelendiğinde; “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeylerinin iyi düzeyde olduğunu düşünen akademisyenlerin (ST Mean=51,72 Medyan=54; KVK Mean=74,75 Medyan=74,5 ÖT Mean=126,47 Medyan=129) bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeylerinin hiç, orta ve az düzeyde olduğunu düşünen akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yapılan Mann Whitney U ileri analizinde bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeyleri açısından az ile iyi ve orta ile iyi düzey arasında “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farkın iyi düzeyde bilgi güvenliği ile ilgili bilgiye sahip olanlar lehine olduğu ve puan ortalamalarının az ve orta düzeyde olanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Az ve orta düzeyde bilgi güvenliği ile ilgili bilgiye sahip olanlar arasında ise sadece “saldırı ve tehditler alt boyutu” nda anlamlı bir fark bulunmuş olup bu fark orta düzeyde bilgi güvenliği ile ilgili bilgiye sahip olanlar lehinedir.

Tartışma

Tartışma bölümünde hemşire akademisyenlerin sosyodemografik özelliklerine, akademik özelliklerine, bilgi güvenliği sorularına verdikleri yanıtlara ve bilgi güvenliği farkındalık düzeylerine ve bilgi güvenliği farkındalıklarını etkileyen faktörlere ilişkin bulgular tartışılmıştır.

5.1 Hemşire Akademisyenlerin Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulguların İncelenmesi

Çalışmaya katılan hemşire akademisyenlerin yaş grupları incelendiğinde; %39,6'sının 23-30, %29,1'inin 31-38 ve %31,3'ünün 39-64 yaş grubunda olduğu ve yaş ortalamalarının ise $35,3 \pm 0,73$ olduğu belirlenmiştir. Hemşire akademisyenlerin; %92,5'i kadın, %7,5'i erkek olup, büyük çoğunluğunu kadınların oluşturduğu görülmüştür (%92,5). Hemşire akademisyenlerin medeni durumlarına bakıldığında %48'inin bekar, %86'sı evli olmak üzere, büyük çoğunluğunu evliler oluşturmaktadır (%86). Hemşire akademisyenlerin; %81,3'ünün gelir durumlarının orta, %15,7'sinin fazla %3'ünün az olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç 2. 3. 4. ve 5. hipotezi doğrulamaktadır.

Yıldırım ve Çam (2011) tarafından hemşire akademisyenler üzerinde yapılan bir çalışmada da yaş ortalaması 33.64 bulunmuş olup çalışmaya katılanların %99,7 sini kadınlar oluşturmuş ve sosyoekonomik düzeylerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Çalışmamız bu çalışma bulgularıyla paralellik göstermektedir.

5.2. Hemşire Akademisyenlerin Akademik Özelliklerine İlişkin Bulguların İncelenmesi

Çalışmaya katılan hemşire akademisyenlerin unvanlarına ilişkin bulguların dağılımı incelendiğinde; %5,2'sinin profesör, %10,4'ünün doçent, %21,6'sının doktor öğretim üyesi, %3,0'ünün öğretim görevlisi doktor, %2,2'sinin öğretim görevlisi, %49,3'ünün araştırma görevlisi ve %8,2'inin araştırma görevlisi doktor olduğu belirlenmiş olup büyük çoğunluğunu araştırma görevlileri oluşturmaktadır (%60,8). Bu sonuç 6. hipotezi doğrulamaktadır.

Güldüren ve Keser (2015) tarafından yapılan çalışmada da araştırmaya çoğunlukla araştırma görevlileri katılmıştır (%27).

Hemşire akademisyenlerin mesleki deneyimlerine bakıldığında; %3'ünün 1 yıldan az, %18,7'sinin 1-5 yıl, %34,3'ünün 6-10 yıl, %28,4'ünün 11-20 yıl ve %15,7'sinin 20 yıl üstü çalışmış olduğu ve büyük çoğunluğunu 6-10 yıl çalışan hemşire akademisyenlerin oluşturduğu görülmüştür (%34,3). Araştırmaya katılan hemşire akademisyenlerin yöneticilik görevi olup olmadığı incelendiğinde %8,2'sinin yönetici olarak görev yaptığı, %91,8'inin ise yöneticilik görevinin olmadığı görülmüştür. Bu sonuç 7. ve 8. hipotezi doğrulamaktadır.

5.3 Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Sorularına Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulguların İncelenmesi

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği sorularına verdikleri yanıtlar incelendiğinde; %14,2'sinin 6-10 yıl, %62,7'sinin 11-20 yıl ve %23,1'inin 20 yıl üstü yıl bilgisayar kullandığı saptanmıştır.

İnternet kullanma yıllarına bakıldığında ise %20,9'unun 6-10 yıl, %67,2'sinin 11-20 yıl ve %11,9'unun 20 yıl üstü yıl internet kullandığı belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan hemşire akademisyenlerin %64,9'u bilgisayar eğitimi almamış olup, akademisyenlerin %31,3'ü lisansta, %11,2'si lisansüstü eğitimde ve %22,4'ünün özel kurslarda eğitim aldığı görülmüştür.

Eğitim içinde bilgi güvenliği konusu yer alma durumuna bakıldığında ise %13,4'ünün bilgi güvenliği konusunda eğitimin yer aldığı ve %51,5'inin ise yer olmadığını ifade ettikleri saptanmıştır.

Araştırmaya katılan hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma düzeyi incelendiğinde %31,3'ünün orta düzeyde, %59'unun iyi düzeyde ve %9,7'sinin çok iyi düzeyde bilgisayar kullandığı saptanmıştır.

Çalışmaya katılan hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliğine ilişkin bilgi düzeyleri incelendiğinde; %1,5'inin hiç bilgisinin olmadığı, %27,6'sının az, %43,3'ünün orta, %26,9'unun iyi düzeyde bilgisinin olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar 9. hipotezi doğrulamaktadır.

5.4 Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerine İlişkin Bulguların İncelenmesi

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerine ilişkin bulguların dağılımına bakıldığında ölçek toplamında ortalama değerinin ortalamanın biraz üzerinde olduğu görülmüştür. Bu sonuç 1. hipotezi doğrulamaktadır.

5.5. Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliğini Etkileyen Faktörlere İlişkin Bulguların İncelenmesi

Hemşire akademisyenlerin yaş gruplarına göre bilgi güvenliği farkındalıklarına ilişkin görüşlerine ait ortalamalarına bakıldığında, “saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamı”nda 39-64 yaş grubundaki akademisyenlerin ortalamalarının ($STx=40,40\pm 13,47$; $KVKx=66,42\pm 11,12$; $ÖTx=106,83\pm 22,35$) diğer yaş gruplarındakilere göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Ayrıca ölçek toplamında 31-38 yaş grubundaki akademisyenlerin ortalamalarının ($x=111,00\pm 19,97$) diğer yaş gruplarındakinden daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 5).

Taner (2019) tarafından güvenlik güçlerinin bilgi güvenliği farkındalığına yönelik yapılan çalışmada bilgi güvenliği farkındalıkları ile yaş grupları arasında kişisel verileri koruma alt boyutunda ve ölçek toplamında anlamlı bir fark bulunmuştur. Çalışmamızda ise yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. İki çalışma arasında yaş gruplarında istatistiksel açıdan benzerlik bulunmamasına rağmen her iki çalışmada da orta yaş grubu aralığındaki bireylerin bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri yüksek bulunmuştur.

Hemşire akademisyenlerin cinsiyetlerine göre puan ortalamaları incelendiğinde; erkek akademisyenlerin (ST MR=70,25, Medyan=44,5; KVK MR=79,45, Medyan=73,5; ÖT MR=76,30, Medyan=113) kadın akademisyenlere (ST MR=67,28, Medyan=42; KVK MR=66,54, Medyan=68; ÖT MR=66,79, Medyan=111) göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 6).

Taner (2019) tarafından yapılan çalışmada “bilgi güvenliği farkındalıkları ile cinsiyetler” arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Benzer şekilde Tekerek & Tekerek (2013) tarafından yapılan bilgi ve bilgisayar güvenliği farkındalık düzeyleri çalışmasında da kız öğrencilerin ($X=2,67$) erkek öğrencilere ($X=2,50$) göre anlamlı şekilde daha olumlu görüşe sahip oldukları belirlenmiştir. Bu çalışmaların aksine Yılmaz, Şahin & Akbulut (2016)’un “öğretmenlerin dijital veri güvenliği farkındalığı” üzerine yapmış oldukları çalışmada erkeklerin dijital veri güvenliği farkındalıkları kadınlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Çalışmamızda da Yılmaz, Şahin & Akbulut (2016) tarafından yapılan çalışmada olduğu gibi erkeklerin bilgi güvenliği farkındalık düzey puan ortalamalarının kadınlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Hemşire akademisyenlerin medeni durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; Kişisel verilerin korunması alt boyutu ve ölçek toplamında evli olan akademisyenlerin ($KVKx=66,58\pm 11,97$; $ÖTx=108,77\pm 23,96$) bekar akademisyenlere ($KVKx=68,12\pm 12,04$; $ÖTx=111,04\pm 21,11$) göre puan ortalamalarının daha düşük olduğu belirlenmiştir (Tablo 7).

Taner (2019) tarafından yapılan çalışmada da “bilgi güvenliği farkındalıkları ile medeni durumları” arasında anlamlı bir fark bulunmamış olup bekarların bilgi güvenliği farkındalık düzey puan ortalamalarının evlilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgu çalışma bulgularımızla paralellik göstermektedir.

Hemşire akademisyenlerin gelir durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; saldırı ve tehditler alt boyutu ve ölçek toplamında geliri gidere denk olan akademisyenlerin (ST Mean=43,38 Medyan=42; ÖT Mean=110,7 Medyan=113) geliri giderlerinden az (ST Mean=35 Medyan=33; ÖT Mean=88,5 Medyan=87) ve çok (ST Mean=21 Medyan=39,04; ÖT Mean=107,80 Medyan=105) olan akademisyenlere göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. “kişisel verilerin korunması alt boyutu”nda ise geliri giderlerinden çok (Mean=68,76 Medyan=69) olan akademisyenlerin puan ortalamalarının geliri giderlerine denk

(Mean=67,32 Medyan=68) ve az (Mean=35 Medyan=33) olan akademisyenlerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 8).

Hemşire akademisyenlerin mesleki deneyim durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda 1 yıldan az mesleki deneyimi olan akademisyenlerin (ST Mean=46,25, Medyan=46,5; KVK Mean=74, Medyan=74,5 ÖT Mean=120,25, Medyan=120) diğer akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 9).

Son yıllarda teknolojide meydana gelen hızlı değişim ile bilişim teknolojilerinin eğitim öğretim ortamlarında kullanımının da artmasıyla birlikte genç neslin bu teknolojileri daha etkili kullandığı literatürde belirtilmektedir (Yılmaz, Şahin & Akbulut 2016). Bu bilgi çalışma bulgularımızı destekler niteliktedir. Benzer şekilde Taner (2019) tarafından yapılan çalışmada da 8-10 yıl mesleki deneyime sahip olanların bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri diğer mesleki deneyimlere sahip olanlara göre daha yüksek bulunmuştur.

Hemşire akademisyenlerin yönetici olma durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; yönetici olan akademisyenlerin (ST MR=76,36 Medyan=40; KVK MR=76,05 Medyan=74; ÖT MR=78,36 Medyan=114) yönetici olmayan akademisyenlere (ST MR=66,71 Medyan=42; KVK MR=66,74 Medyan=68; ÖT MR=66,53 Medyan=111) göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 10)

Hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma yıllarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamı”nda bilgisayar kullanma yılı 20 yıl üstü olan akademisyenlerin (STx=45,80±12,75; KVKx=69,51±9,42; ÖTx=115,32±20,55) 20 yıldan az bilgisayar kullanmış olan akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 11)

Yapılan Tukey HSD ileri analizinde “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda bilgisayar kullanma yılları arasındaki farkın 6-10 yıl bilgisayar kullananlardan kaynaklandığı ve diğerlerinden bilgi güvenliği farkındalık puan ortalamalarının daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Yılmaz, Şahin & Akbulut (2016)'un “öğretmenlerin dijital veri güvenliği farkındalığı” üzerine yapmış oldukları çalışmada bilgisayar ve internet kullanma süreleri incelendiğinde uzun süreli bilgisayar ve internet kullananların daha az sürelerde kullananlara göre dijital veri güvenliği farkındalıklarının da arttığı saptanmıştır. Benzer şekilde çalışmamızda da bilgisayar ve internet kullanım yılları arttıkça bilgi güvenliği farkındalık düzeylerinin arttığı görülmüştür.

Hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma yıllarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamı”nda internet kullanma yılı 20 yıl üstü olan akademisyenlerin ($ST_x=46,68\pm 11,09$; $KVK_x=70,87\pm 7,05$; $ÖT_x=117,56\pm 16,39$) 20 yıldan az internet kullanmış olan akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 12).

Hemşire akademisyenlerin bilgisayar eğitimi alma durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamında bilgisayar eğitimi alan akademisyenlerin ($ST_x=43,45\pm 13,06$; $KVK_x=68,52\pm 11,39$; $ÖT_x=111,98\pm 22,26$) almayan akademisyenlere ($ST_x=40,59\pm 12,94$; $KVK_x=64,55\pm 12,71$; $ÖT_x=105,14\pm 23,71$) göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 13).

Hemşire akademisyenlerin eğitimi nerede aldıklarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler alt boyutu dışında kişisel verilerin korunması alt boyutu ve ölçek toplamı”nda özel kurslarda eğitim almış olan akademisyenlerin ($ST_x=44,40\pm 14,27$; $KVK_x=70,23\pm 12,57$; $ÖT_x=114,63\pm 24,93$) lisans ve lisansüstü eğitimleri sırasında almış olan akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 14).

Hemşire akademisyenlerin aldıkları eğitimde bilgi güvenliği konusunun yer alma durumlarına göre puan ortalamaları incelendiğinde; “saldırı ve tehditler, kişisel verilerin korunması alt boyutlarında ve ölçek toplamı”nda aldıkları eğitimde bilgi güvenliği konusu yer alan akademisyenlerin ($ST_x=53,33\pm 9,15$; $KVK_x=75,22\pm 8,50$; $ÖT_x=128,55\pm 14,88$) aldıkları eğitimde bilgi güvenliği konusu yer almayan akademisyenlere ($ST_x=40,88\pm 12,74$; $KVK_x=66,78\pm 11,45$; $ÖT_x=107,66\pm 21,91$) göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 15).

Venter ve ark. (2007) tarafından yayınlanan kitapta hemşirelik ve sağlık bakımı lisansüstü eğitim programlarında bilgi güvenliği öğretiminin yer alması gerektiği önemle vurgulanmış ve bu alana ilişkin dersler vermenin gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Akgün ve Topal (2015)'in eğitim fakültelerinde eğitim gören öğrencilerin bilgi güvenliği düzeylerini belirlemek için yaptığı çalışmada bilgi güvenliği eğitimi alanlar ile almayanlar arasında eğitim alanların ve Yiğit ve Seferoğlu (2019) tarafından üniversite öğrencilerinin siber güvenlik davranışlarını belirlemek için yaptıkları çalışmada bilişim güvenliği eğitimi alan öğrencilerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerinin çalışmamızda da olduğu gibi daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma sonuçları çalışmamızı desteklemektedir.

Hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma düzeylerine göre puan ortalamaları incelendiğinde; “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda çok iyi düzeyde bilgisayar kullanan akademisyenlerin (ST Mean=46,76 Medyan=49; KVK Mean=75,46 Medyan=77 ÖT Mean=122,23 Medyan=128) orta ve iyi düzeyde bilgisayar kullanan akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 16).

Yapılan Mann Whitney U ileri analizinde bilgisayar kullanma düzeyleri bakımından orta ile iyi düzey ve orta ile çok iyi düzey arasında “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farkın iyi ve çok iyi düzeyde bilgisayar kullananların lehine olduğu ve puan ortalamalarının orta düzeyde bilgisayar kullananlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. İyi ile çok iyi düzeyde bilgisayar kullananlar arasında ise sadece “kişisel verilerin korunması alt boyutu”nda anlamlı bir fark bulunmuş olup bu fark çok iyi düzeyde bilgisayar kullananlar lehinedir.

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeylerine göre puan ortalamaları incelendiğinde; “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeylerinin iyi düzeyde olduğunu düşünen akademisyenlerin (ST Mean=51,72 Medyan=54; KVK Mean=74,75 Medyan=74,5 ÖT Mean=126,47 Medyan=129) bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeylerinin hiç, orta ve az düzeyde olduğunu düşünen akademisyenlere göre bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 17).

Yapılan Mann Whitney U ileri analizinde bilgi güvenliği ile ilgili bilgi düzeyleri açısından az ile iyi ve orta ile iyi düzey arasında “Saldırı ve Tehditler, Kişisel Verilerin Korunması alt boyutları ve Ölçek Toplamı”nda anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farkın iyi düzeyde bilgi güvenliği ile ilgili bilgiye sahip olanlar lehine olduğu ve puan ortalamalarının az ve orta düzeyde olanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Az ve orta düzeyde bilgi güvenliği ile ilgili bilgiye sahip olanlar arasında ise sadece “saldırı ve tehditler alt boyutu” nda anlamlı bir fark bulunmuş olup bu fark orta düzeyde bilgi güvenliği ile ilgili bilgiye sahip olanlar lehinedir.

Taner (2019) tarafından güvenlik güçlerinin bilgi güvenliği farkındalığına yönelik yapılan çalışmada bilgisayar ve bilgi güvenliği seviyeleri ile bilgi güvenliği farkındalıkları arasında çalışmamızda olduğu gibi anlamlı bir fark bulunmuştur. Her iki çalışmada da bilgisayarı iyi kullanan ve bilgi güvenliği konusunda çok iyi bilgi düzeyine sahip bireylerin bilgi güvenliği farkındalık düzey puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

6.1 Sonuç

Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada elde edilen bulguların analizinde şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Hemşire Akademisyenlerin Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulguların Sonuçları

- Çalışmaya katılan hemşire akademisyenlerin yaş aralıkları incelendiğinde büyük çoğunluğun 23-30 yaş grubunda olduğu saptanmıştır (%39,6).
- Hemşire akademisyenlerin büyük çoğunluğunu kadınların oluşturduğu görülmüştür (%92,5).
- Hemşire akademisyenlerin büyük çoğunluğunu evliler oluşturmaktadır (%64,2).
- Hemşire akademisyenlerin büyük çoğunluğunun gelir düzeyi orta düzeydedir (%81,3).

Hemşire Akademisyenlerin Akademik Özelliklerine İlişkin Bulguların Sonuçları

- Hemşire akademisyenlerin büyük çoğunluğunu araştırma görevlileri oluşturmaktadır (%49,3).
- Hemşire akademisyenlerin mesleki deneyimlerine bakıldığında büyük çoğunluğunu 6-10 yıl çalışan hemşire akademisyenlerin oluşturduğu görülmüştür (%45,1).
- Hemşire akademisyenlerin büyük çoğunluğunun yöneticilik görevinin olmadığı saptanmıştır (%34,3).
- Hemşire akademisyenlerin yöneticilik görevi alma durumuna bakıldığında büyük çoğunluğunun yöneticilik görevi yapmadığı görülmüştür (%91,8).

Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Sorularına Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulguların Sonuçları

- Hemşire akademisyenlerin büyük çoğunluğunun 11-20 yıl bilgisayar kullandığı saptanmıştır (%62,7).
- Hemşire akademisyenlerin internet kullanma yıllarına bakıldığında ise büyük çoğunluğun 11-20 yıl internet kullandığı belirlenmiştir (%67,2).
- Araştırmaya katılan hemşire akademisyenlerin büyük çoğunluğunun (%64,9) bilgisayar eğitimi almış olup bu akademisyenlerin çoğunluğunun (%31,3) lisansta bu eğitimi aldıkları görülmüştür.
- Araştırmaya katılan hemşire akademisyenlerin bilgisayar kullanma düzeyi incelendiğinde büyük çoğunluğunun iyi düzeyde bilgisayar kullandığı saptanmıştır (%59).
- Eğitim içinde bilgi güvenliği konusu yer alma durumuna bakıldığında ise büyük çoğunluğunun almadığı saptanmıştır (%51,5).
- Çalışmaya katılan hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliğine ilişkin bilgi düzeyleri incelendiğinde büyük çoğunluğunun orta düzeyde bilgisi olduğu belirlenmiştir (%43,3).

Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerine İlişkin Bulguların Sonuçları

- Hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalık düzeylerine ilişkin bulguların dağılımına bakıldığında ölçek toplamında ortalama değerinin ortalamanın biraz üzerinde olduğu görülmüştür.

Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalıklarını Etkileyen Faktörlere İlişkin Bulguların Sonuçları

- 31-38 yaş grubu, erkek, evli, geliri gidere denk, 1 yıldan az mesleki deneyim, yönetici, bilgisayar ve internet kullanma yılı 20 yıl üstü, bilgisayar eğitimi alma, özel kurslarda eğitim alma, bilgi güvenliği konusunda eğitim alma, çok iyi düzeyde bilgisayar kullanma ve iyi düzeyde bilgi güvenliğine sahip olma

özeliklerini taşıyan hemşire akademisyenlerin bilgi güvenliği farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

6.2 Öneriler

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre diğer araştırmacılara yönelik aşağıdaki öneriler verilebilir.

- Benzer çalışmalar farklı örneklerde (öğretmenler, öğrenciler, diğer kurumlarda çalışanlar vb.) ve daha geniş bir örnekte yürütülebilir.
- Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Fakültelerinde bilgi güvenliği farkındalık eğitimleri verilebilir ve bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir
- Bilgi güvenliği farkındalığını arttıracak projeler yapılandırılabilir.
- Hemşirelik programlarına bilişim teknolojileri dersi veya bu konu ile ilgili içerik eklenebilir.
- Bilgi güvenliği üzerinde uzmanlaşmış kişi ve kuruluşlar yardımıyla, hemşire akademisyenlere ve eğitim yöneticilerine yönelik hizmet içi eğitimler ile farkındalık bilinci oluşturulabilir ve bu eğitimlerde özellikle veri güvenliği ile ilgili bilişim teknolojileri alanına özgü kavramlara ağırlık verilmelidir.
- Hemşire akademisyenlere mesleğe başlamadan önce bilgi güvenliği ve farkındalık konularında oryantasyon eğitimleri düzenlenebilir.
- Hemşirelik akademisyenlerin yeni teknolojik gelişmeleri takip edebilmeleri konusunda eğitim yöneticileri tarafından fırsatlar sunulmalıdır.

Kaynaklar

- Acılar, A. (2009). İşletmelerde Bilgi Güvenliği ve Örgüt Kültürü. *Organizasyonel Yönetim Bilimleri Dergisi*, I(1), 25-33.
- Akay, İ.G. (2014). Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemleri: Bilgi Güvenliği Uygulama Mülakatları. Yüksek Lisans Tezi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Bilecik.
- Akgün, Ö.A., & Topal, M. (2015). Eğitim Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Bilişim Güvenliği Farkındalıkları: Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği *Sakarya University Journal Of Education*, 5(2), 98-121.
- Altun, R. (2014). Belirli Kısıtlara Göre Bilgi Güvenliği İhlallerinin Tespiti. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar Mühendisliği Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Arıkan, R. (2004). Araştırma Teknikleri ve Rapor Hazırlama. Ankara, Asil Yayın.
- Aslandağ, K. (2010). Bilgi Güvenliği Kavramı ve Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemleri İle Şirket Performansı İlişkinine Dair Bir Uygulama, Yüksek Lisans Tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gebze.
- Başdinkçi, N. (2017). Sağlık Kurumlarında Bilgi Güvenliği Risk Değerlendirilmesi ve Kullanıcıların Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyinin Ölçülmesi, Adana.
- Bingöl, U. (2010). ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Otomasyonu. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Anabilim Dalı: Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri, İnsan Kaynakları Yönetimi ve Endüstriyel İlişkiler Anabilim Dalı.
- Canbek, G., & Sağıroğlu, Ş. (2006). Bilgi, Bilgi Güvenliği ve Süreçleri Üzerine Bir İnceleme. *Politeknik Dergisi*, 9(3), 165-174.
- Canlı, C. (2009). Saldırı Tesbit Sistemlerinin İncelemesi ve Bu Bağlamda Bilgi Güvenliği. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı.
- Çatuk, C. (2018). Siber Riskler Karşısında Kobi'lerin Bilgi Güvenliği Farkındalıklarını Ölçen Bir Ölçek Geliştirme: Gaziantep Örnekleme. Doktora Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Gaziantep.
- Çek, E. (2017). Kurumsal Bilgi Güvenliği Yönetimi ve Bilgi Güvenliği İçin İnsan

- Faktörünün Önemi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetin, H. (2014). Kişisel Veri Güvenliği ve Kullanıcıların Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi* (29), Ankara.
- Demirtaş, H. (2013) Bilgi Güvenliği Yönetiminin Gerekleri ve Başarı Dayanakları: Bir Uygulama Örneği.
- Erol, S.E., Ceyhan, E.B., & Sağıroğlu, Ş.(2015). Kişisel, Kurumsal ve Ulusal Bilgi Güvenliği Farkındalığı Üzerine Bir İnceleme. Conference: International Conference On Information Security And Cryptology.
- Gerçeker, B. (2012). Sağlık Kuruluşlarında Örgüt İklimi ve Bilgi Güvenliğinin İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlıkta Kalite Geliştirme Ve Akreditasyon Anabilim Dalı, İzmir.
- Gökşen, Y., & Eminağaoğlu, M. (2009). Bilgi Güvenliği Nedir, Ne Değildir, Türkiye’de Bilgi Güvenliği Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(4), 1-15.
- Güldüren, C. (2015). Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğretim Elemanlarının Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Güldüren, C., Çetinkaya, L., & Keser, H. (2016). Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Bilgi Güvenliği Farkındalık Ölçeği (BGFÖ) Geliştirme Çalışması. *İlköğretim Online*, 15(2), 682-695.
- Güngör, M. (2015). Ulusal Bilgi Güvenliği: Strateji ve Kurumsal Yapılanma. Uzmanlık Tezi, İlgi Toplumu Dairesi Başkanlığı, Kalkınma Bakanlığı.
- Haklı, T. (2012). Bilgi Güvenliği Standartları ve Kamu Kurumları Bilgi Güvenliği İçin Bir Model Önerisi, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Üniversitesi, Bilgisayar Eğitimi Anabilim Dalı, Isparta.
- Keser, A., & Ülker, Ü. (2013). Ulusal Bilgi Güvenliğine Yönelik Bir Kriptografi Algoritması Geliştirilmesi ve Harf Frekans Analizine Karşı Güvenirlik Tespiti. *Gazi Üniversitesi Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 6 (2).
- Keser, H., & Güldüren, C. (2015). Bilgi güvenliği Farkındalık Ölçeği (BGFÖ) Geliştirme Çalışması. *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (3), 1167-1184.
- Kocamustafaoğulları, M. (2013). A Prototype For Assessment Of Information Security Awareness And Implementation Level. Yayımlanmamış Yüksek

- Lisans Tezi. Ankara: Çankaya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Marsap, A., Akalp, G., & Yeniman, E. (2010). Sağlık İşletmelerinde İnsan Kaynağının Kurumsal Bilgi Güvenliği Kültürü Gelişimi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 3(1).
- Mart, İ. (2012). Bilişim Kültüründe Bilgi Güvenliği Farkındalığı. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Moğol, Ş.H. (2016). Importance Of Information Security Awareness. Department Of Computer Engineering. Ankara.
- Muharremoğlu, G. (2013). Kurumsal Bilgi Güvenliğinde Zafiyet, Saldırı ve Savunma Ögelerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Enformatik Anabilim Dalı, İstanbul.
- Taner, E. (2019). Güvenlik Güçlerinin Bilgi Güvenliği Farkındalığına Yönelik Bir Betimleme. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İnternet ve Bilgi Teknolojileri Ana Bilim Dalı, Afyon.
- Tekerek, M., & Tekerek, A. (2013). A research on Students' Information Security Awareness. *Turkish Journal of Education*, 2(3), 61-70.
- Vardal, N. (2009). Yükseköğretimde Bilgi Güvenliği: Bilgi Güvenlik Yönetim Sistemi İçin Bir Model Önerisi ve Uygulaması. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Venter, H., Eloff, M., Labuschagne, L., Eloff, J., & Solms von R. (2007). *New Approaches for Security, Privacy and Trust in Complex Environments*. Springer. New York, USA.
- Vural, Y., & Sağıroğlu, Ş. (2008). Kurumsal Bilgi Güvenliği ve Standartları Üzerine Bir İnceleme. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 23(2), 507-522.
- Yıldırım, S. Çam, O. (2011). Akademisyen Hemşirelerin Çalışma Yaşamına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(1), 1-8.
- Yılmaz, E., Şahin, Y.L., & Akbulut, Y. (2016). Öğretmenlerin Dijital Veri Güvenliği Farkındalığı. *Sakarya University Journal of Education*, 6(2), 26-45.
- TÜİK. (2019). TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, Ankara. (https://tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028).

Ekler

EK.1 Tanıtıcı Bilgi Formu

Bölüm 1. Tanıtıcı Bilgi Formu

Sizi Dr. Öğr. Üyesi Nilay Özkütük ve Zeynep Aslan tarafından yürütülen “Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasına davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz. Bu çalışmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan çıkma hakkında sahipsiniz. Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen formlardaki soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacak ve yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır. Her bölümdeki maddeleri dikkatle okuyarak, elinizden geldiğince samimiyetle, sizin için uygun olan seçeneklerden yalnızca birisini (x) şeklinde işaretleyiniz. Lütfen her soruyu yanıtlayınız. Veriler yalnızca araştırma amacıyla kullanılacak, hiçbir kurum ya da kişiye açık tutulmayacaktır. Katılımınız ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

1.Yaşınız:

2.Cinsiyetiniz: ()1.Kadın ()2.Erkek

3.Medeni durumunuz: ()1.Bekar ()2.Evli

4.Gelir durumunuz:

()1.Gelir giderden az ()2. Gelir gidere denk ()3.Gelir giderden fazla

5. Görevlisi olduğunuz Fakülte/Yüksekokul.....

6.Unvanınız:

() 1.Prof. Dr. () 2.Doç. Dr. ()3. Dr. Öğr. Üyesi

() 4. Öğr. Gör. Dr. () 5. Öğr. Gör. ()6. Araş. Gör. Dr. ()7. Araş. Gör.

7.Mesleki deneyiminiz:

() 1.1 yıldan az () 2.1-5 yıl () 3.6-10 yıl

() 4.11-20 yıl () 5.20 yıl üstü

8.Yöneticilik göreviniz var mı?

()1.Evet ()2.Hayır

9.Kaç yıldır bilgisayar kullanıyorsunuz:

- 1.1 yıldan az 2.1-5 yıl 3.6-10 yıl
 4.11-20 yıl 5.20 yıl üstü

10.Kaç yıldır internet kullanıyorsunuz:

- 1.1 yıldan az 2.1-5 yıl 3.6-10 yıl
 4.11-20 yıl 5.20 yıl üstü

11.Bilgisayar kullanımıyla ilgili eğitim aldınız mı?

- 1.Evet 2. Hayır

12.Bir önceki soruya cevabınız “Evet” ise, bu eğitimi nerede aldınız:

- 1.Lisans eğitimi 2.Lisansüstü eğitim
 3.Hizmet içi eğitim 4.Özel kurs
 5.Diğer

13.Aldığınız eğitim içerisinde Bilgi Güvenliği ile ilgili konular yer alıyor muydu?

- 1.Evet 2. Hayır

14.Bilgisayar kullanımıyla ilgili bilgi düzeyiniz

- 1.Hiç 2.Az 3. Orta 4. İyi 5. Çok İyi

15. Bilgi Güvenliği Bilgi Düzeyiniz

- 1.Hiç 2.Az 3. Orta 4. İyi 5. Çok İyi

EK 2. Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği

Bölüm 2. Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği

Aşağıda bilgi güvenliği farkındalığına yönelik görüşlerinizi tanımlayan 34 madde bulunmaktadır. Aşağıdaki ifadelere ne derece katılıp-katılmadığınızı seçeneğin yanındaki kutuya (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen her soruyu dikkatli okuyunuz ve boşmadde bırakmayınız.

Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği Maddeleri	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.Bilgisayarıma kötü niyetli kod (maliciouscode) bulaşıp bulaşmadığını anlayabilirim.					
2.Kötü niyetli yazılımlara (malware) karşı alınması gereken güvenlik tedbirlerini biliyorum.					
3.Aldatmaca (hoax) nedir biliyorum.					
4.Zincir e-postalara (chain e-mail) karşı nasıl hareket etmem gerektiğini biliyorum.					
5.Bilgisayarımda casus yazılım (spyware) olup olmadığını anlayabilirim.					
6.Bilgisayarıma casus yazılım yüklenmesini engelleme yöntemlerini biliyorum.					
7.Kimlik hırsızlığı (identitytheft) nedir biliyorum.					
8.Kimlik hırsızlığına karşı alınması gereken güvenlik tedbirlerini biliyorum.					
9.Sahte virüs koruma yazılımının ne olduğunu biliyorum.					
10.Hizmet aksatma (Denial of Service - DoS) saldırısı nedir biliyorum.					
11.Kimlik avı (phishing) saldırısı nedir biliyorum.					
12.Sosyal mühendislik (social engineering) saldırısı nedir biliyorum.					

13.Sosyal mühendislik saldırısına uğramamak için nasıl hareket etmem gerektiğini biliyorum.					
14.Siber zorbalık (cyber bullying) nedir biliyorum.					
15.Siber zorbalığa karşı kendimi nasıl koruyacağımı biliyorum.					
16.Siber zorbalığa karşı çocuklarımı nasıl koruyacağımı biliyorum.					
17.Bilgi güvenliğinin ne anlama geldiğini biliyorum.					
18.Bilgi güvenliği ile ilgili sorumluluklarımın ne olduğunu biliyorum.					
19.Kullandığım bilgi sistemlerinde tanımlanmış olan kuralları nasıl uygulayacağımı biliyorum.					
20.Bilgi sistemlerinde kullanılan virüs koruma yazılımını nasıl kullanacağımı biliyorum.					
21.Bilgisayarımdaki virüs koruma yazılımının gerçek zamanlı koruma (real time protection) özelliğini kullanmaktayım.					
22.Bilgisayarımdaki virüs koruma yazılımının otomatik güncelleştirme yapmasını sağlayabilirim.					
23.Dijital imza (digital signature) nedir biliyorum.					
24.Şüpheli veya bilinmeyen kaynaklardan gelen özellikle eklentisi olan e-postaları açmanın taşıdığı riski biliyorum.					
25.E-posta gönderirken "Gizli" (BCC) alanının sağladığı avantajları biliyorum.					
26.İstenmeyen elektronik posta (spam) nedir biliyorum.					
27.İstenmeyen elektronik posta miktarını azaltmak için gerekli bilgiye sahibim.					
28.Sosyal ağ sitelerini (social networking sites) güvenli olarak nasıl kullanacağımı biliyorum.					
29.USB sürücülerini (USB drives) kullanırken dikkat edilmesi gereken hususları biliyorum.					

30.Taşınabilir cihazlara (portable devices) yönelik fiziksel güvenliği sağlamak ile ilgili dikkat edilmesi gereken konuları biliyorum.					
31.Taşınabilir cihazlara yönelik veri güvenliği ile ilgili dikkat edilmesi gereken konuları biliyorum.					
32.Kişisel mahremiyet nedir biliyorum.					
33.Çevrimiçi güvenli alışveriş yapmak için gerekli olan güvenlik tedbirlerini biliyorum.					
34.Mavidiş (Bluetooth) teknolojisi ile veri aktarımı konusunda bilgi sahibiyim.					

EK 3: Ölçek kullanım izinleri

EK 3.1. Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeyi Belirleme Ölçeği

ölçek izni hakkında

 Zeynep Aslan
17.03.2017 (Cum) 15:30
Gönderilmiş Öğeler

Kime: keser@ankara.edu.tr;

 olcek_izin_dilekcesi.docx
17 KB

OneDrive - Kişisel konumuna kaydet

Sayın Keser,
Can Güldüren ile birlikte yapmış olduğunuz "Bilgi Güvenliği Farkındalık Ölçeği" geliştirme çalışmasını tez danışmanımla birlikte gördük. Ben Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelikte Öğretim AD yüksek lisans öğrencisiyim. Tez danışmanın Yard. Doç. dr. Nilay ÖZKÜTÜK. Yüksek lisans tez çalışmamda hemşire akademisyenlere uygulamak üzere izniniz olursa ölçeğinizi kullanmak istiyorum. Eğer izin vermek isterseniz etik kurula verilmek üzere ekte yer alan formu doldurup imzalayarak tarafıma gönderebilir misiniz? Şimdiden göstereceğiniz ilgi için teşekkür ederim. Sizin yanıtınıza göre tez çalışmama başlayacağım. Sizden gelecek cevabı dört gözle bekliyorum. İyi çalışmalar dilekleriyle.....

TARİH: 10 /04 /2017

EGE ÜNİVERSİTESİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMA ve YAYIN ETİĞİ KURULLARI BAŞKANLIĞINA

Kurulunuzdan onay alınması halinde Yard. Doç. Dr. Nilay ÖZKÜTÜK ve yüksek lisans öğrencisi Zeynep ASLAN tarafından gerçekleştirilecek olan "Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinde, tarafımdan geliştirilmiş olan "Bilgi Güvenliği Farkındalık Ölçeği"nin kullanılmasına izin veriyorum.

ÖLÇEK SAHİBİNİN;

UNVANI: Yrd.Doç. Dr.

ADI SOYADI: Can GÜLDÜREN

VARSA KURUM MÜHRÜ / İSİM KAŞESİ:

İMZA:

İŞ ADRESİ: Ufuk Üniversitesi Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, İncek, Ankara

TELEFON: +90 312 586 7488

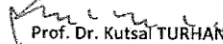
E-POSTA: can.gulduren@ufuk.edu.tr

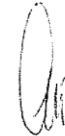
Ek 4. Etik Kurul İzni

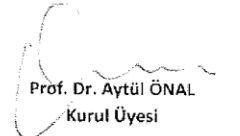
EGE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ

YÜRÜTÜCÜNÜN ADI SOYADI / KURUMU	Dr. Öğr. Üyesi Nilay ÖZKÜTÜK / Hemşirelik Fakültesi
DANIŞMANIN ADI SOYADI / KURUMU	-
DİĞER ARAŞTIRMACILAR	Zeynep ASLAN / Sağlık Bilimleri Enstitüsü
ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	☒ Yüksek Lisans Tezi ☐ Doktora Tezi ☐ Özgün Araştırma
ARAŞTIRMANIN BAŞLIĞI	Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi
BİLİRKİŞİ GÖRÜŞÜ	Yok
KARARIN ALINDIĞI TOPLANTI TARİHİ	28.03.2019
TOPLANTI / KARAR SAYISI	03 / 21
	PROTOKOL NO: 192
KARAR	Araştırma, OYBİRLİĞİ ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

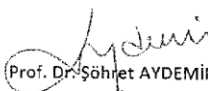

Prof. Dr. Kutsal TURHAN
Kurul Başkanı

Prof. Dr. Esin CEBER TURFAN
Kurul Başkan Yrd.

(Toplantıda bulunmadı.)
Prof. Dr. Aynur UYSAL TORAMAN
Kurul Üyesi

Prof. Dr. Aytül ÖNAL
Kurul Üyesi

(Toplantıda bulunmadı.)
Prof. Dr. Esra BALOĞLU
Kurul Üyesi

Prof. Dr. Şehmet AYDEMİR
Kurul Üyesi

Prof. Dr. Bülent GÖKÇE
Kurul Üyesi

Ek 5. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Kurum İzni

Ege Ün. Evrak Tarih ve Sayısı: 17/05/2019-E.35869

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

E-İmzalıdır

Sayı : 15563195-302.08.01-E.38359
Konu : Araştırma İzni (Zeynep ASLAN)

14/05/2019

EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 25.04.2019 tarihli ve 70941619-100-E.31995 sayılı yazısı.
b) Üniversitemiz Hemşirelik Fakültesi Dekanlığının 13.05.2019 tarihli ve 34122070-907/518 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Zeynep ASLAN'ın "Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi" konulu tez çalışması kapsamında anket uygulaması yapma isteğinin, eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmamak ve araştırma verilerinin araştırmacılar tarafından toplanması koşuluyla, Fakülte Yönetimi ile işbirliği yapılarak uygun görüldüğüne dair Üniversitemiz Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'ndan alınan ilgi (b) yazı fotokopisi ve eki ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Uğur MALAYOĞLU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek : İlgi (b) Yazı Sureti ve Eki (1 Sayfa)

Ek 6. Celâl Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Kurum İzni

Ege Üniv. Evrak Tarih ve Sayısı: 09/05/2019-E.33749
Evrak Tarih ve Sayısı: 26/04/2019-E.35630

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı
Hemşirelik Bölüm Başkanlığı

Sayı : 84700169-605.01-
Konu : Zeynep ASLAN'ın Tez Çalışması Talebi

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 25/04/2019 tarihli ve 64031256-605.01-E.35285 sayılı yazı.

İlgi yazınıza istinaden, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Zeynep ASLAN'ın Etik Kurul Onayı bulunan "Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi" konulu tez çalışmasını Bölümümüzde uygulaması Bölüm Başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Sezgi ÇINAR PAKYÜZ
Bölüm Başkanı

Ek 7. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Kurum İzni

T.C.
İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Fakültesi

Sayı : 80724304-900-E.1900034976
Konu : Zeynep ASLAN'ın Tez Çalışma
İzni

06/05/2019

EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : 24.04.2019 tarihli ve 31998 sayılı yazınız.

İlgi yazınıza istinaden, Enstitünüz Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Zeynep ASLAN'ın "*Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi*" konulu tez çalışmasını Fakültemiz Hemşirelik Bölümünde görev yapan hemşire akademisyenler ile yapabilmesi; Eğitim Öğretimi aksatmayacak şekilde ve gönüllülük esasına dayalı olmak koşulu ile Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Bumin Nuri DÜNDAR
Dekan V.

Ek: 3.5.2019 tarihli 85780184 -900-E.1900034617 sayılı yazı

Ek 8. Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Kurum İzni

Ege Üniv. Evrak Tarih ve Sayısı: 29/07/2019-E.230404

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı
Yazı İşleri

Sayı : 27344949-605.01
Konu : Zeynep ASLAN'ın Tez Çalışması

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 24.04.2019-E.128623

Enstitünüz Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Zeynep ASLAN'ın "Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi" konulu tez çalışmasını Fakültemizde görev yapan akademisyenlerle birlikte yapması Dekanlığımızca uygun bulunmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ülkü GÜNEŞ
Dekan V.

Ek 10. Kütahya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Kurum İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 07/05/2019-E.3588

T. C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 21624597-900-
Konu : Zeynep ASLAN'ın Tez Çalışması

PERSONEL DAİRE BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24/04/2019 tarihli ve 31996 sayılı yazı.

Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Zeynep ASLAN'ın, "*Hemşire Akademisyenlerin Bilgi Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi*" konulu tez çalışmasını Fakültemiz Hemşirelik Bölümünde görev yapan hemşire akademisyenler ile yapabilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüş olup, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün ilgi yazısı yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imza

Prof. Dr. Duygu PERÇİN RENDERS
Dekan V.

EK :
İlgi Yazı ve Ekleri (7 Sayfa)
DAĞITIM:
Genel Sekreterlik
Personel Daire Başkanlığı

Telefon: -Faks:
E-Posta: sbu@ksbu.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: S.YAMAN Bilgisayar İşletmeni
Elektronik ağ: <http://ksyo.ksbu.edu.tr/>

Teşekkür

Yüksek lisans eğitimim ve eğitim hayatım boyunca, bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan, rehberlik eden, her konuda beni destekleyen, bana zaman ayıran pek değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Nilay Özkütük'e,

Yüksek lisans eğitimim süresince bilgilerini benimle paylaşmaktan çekinmeyen değerli hocam ve Anabilim Dalı Başkanım Doç. Dr. Fatma Orgun'a,

Tezimi yeniden yapılandırma sürecinde verdiği değerli öneriler için Prof. Dr. Melek Ardahan'a,

Araştırmanın yürütülmesine olanak sağlayan kurumlara ve yöneticilerine,

Yüksek lisans eğitim hayatımda bana destek olan, bilgi ve deneyimlerini esirgemeyen, benimle paylaşan yüksek lisans arkadaşlarıma,

Tezime katılmayı kabul eden hemşire akademisyenlere,

Eğitimim boyunca tüm süreçlerde yanımda olan beni daima destekleyen, bana güçlü olduğumu hissettiren, bugünlere gelmemde büyük payı olan anneme, babama, abime, yakın arkadaşlarıma, çalışma arkadaşlarıma ve yöneticilerime

ÇOK TEŞEKKÜR EDERİM.

Zeynep ASLAN

İzmir, 28.11.2019

Özgeçmiş

2013 yılında Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik Bölümü'nden dereceyle mezun oldu. 2014-2015 öğretim yılında Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelikte Öğretim Anabilimdalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı. Aynı yıl Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Eğitim Sertifikasını almış olup MEB'de öğretmen olarak görev yapmaktadır.

İletişim Bilgileri: zeynepaslan91@hotmail.com

Zeynep ASLAN

